

Verksamhetsberättelse
1974

RIKSBANKENS JUBILEUMSFOND
The Bank of Sweden Tercentenary Foundation

Styrelsens för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond berättelse över stiftelsens verksamhet under år 1974

Styrelsen för Riksbankens jubileumsfond får härmed avge berättelse
öfver fondens verksamhet och förvaltning under år 1974.

Ledamöter och suppleanter i styrelsen vid årets utgång:

ordförande Hans Majer (ordförande)

suppleant professor Olof Lindberg

medbankschefen Kristina Wickman (vice ordförande)

suppleant bankkontrollörerna Carl Hammar

riksdagsman Sig Åström

suppleant, riksdagsman Sig Gustafson

riksdagsman Jan Bergqvist

suppleant, riksdagsman Maj Britt Theodor

riksdagsman Lennart Pettersson

suppleant, riksdagsman Ingemar Leander

riksdagsman Rune Gustafsson

suppleant, riksdagsman Bertil Flaxsjö

riksdagsman Bertil af Ugglas

suppleant, riksdagsman Hans Nyhage

medlemsman Ingemar Åstrand

suppleant, riksdagsman Olof Nyquist

professor Arne Engström

suppleant, professor Kai Sieghart

professor Bengt Gustafson

suppleant, professor Nils-Gösta Frankenhäuser

professor Lennart Hjelm

suppleant, professor Torsten Hägerstrand

Videnskapsdoktor, docent Nils-Eric Jönsson har under året varit chef
öfver fondens kansli.

Styrelsen har under året sammankallat tre gånger. De vid sammankallningarna
kommande ansökningarna har beetts bl.a. genom att i flera fall ut-
skundan inlämnats från utredningskommittéer. Som förberedelse för sty-
relsens beslut har inkommande ansökningar vidare behandlats i olika ar-
betsgrupper, i vilka ingått dess förordare för fondens styrelse, och an-
vändningarna utifrån styrelsen. De från styrelsen utskända arbetsgrupperna
hade vid årets utgång följande sammansättning.

Till Riksdagen

Styrelsen för Riksbankens jubileumsfond får härmed avgiva berättelse över fondens verksamhet och förvaltning under år 1974.

Ledamöter och suppleanter i styrelsen vid årets utgång:

professor Hans Meijer (ordförande)

suppleant: professor Örjan Lindberger

riksbankschefen Krister Wickman (vice ordförande)

suppleant: bankokommissarie Lars Hansson

riksdagsman Stig Alemyr

suppleant: riksdagsman Stig Gustafsson

riksdagsman Jan Bergqvist

suppleant: riksdagsman Maj Britt Theorin

riksdagsman Lennart Pettersson

suppleant: riksdagsman Ingemar Leander

riksdagsman Rune Gustavsson

suppleant: riksdagsman Bertil Fiskesjö

riksdagsman Bertil af Ugglas

suppleant: riksdagsman Hans Nyhage

riksdagsman Ingemar Mundebo

suppleant: riksdagsman Ola Nyquist

professor Arne Engström

suppleant: professor Kai Siegbahn

professor Bengt Gustafsson,

suppleant: professor Marianne Frankenhaeuser

professor Lennart Hjelm

suppleant: professor Torsten Hägerstrand

Filosofie doktorn, docent Nils-Eric Svensson har under året varit chef för fondens kansli.

Styrelsen har under året sammanträtt tre gånger. De vid sammanträdena behandlade ansökningarna har beretts bl. a. genom att i flertalet fall utlåtanden inhämtats från särskilda sakkunniga. Som-förberedelse för styrelsens beslut har inkommande ansökningar vidare behandlats i olika arbetsgrupper, i vilka ingått dels företrädare för fondens styrelse, dels sakkunniga utanför styrelsen. De fem av styrelsen utsedda arbetsgrupperna hade vid årets utgång följande sammansättning.

Arbetsgrupp 1: Hansson, Hägerstrand, Pettersson, af Ugglas samt professorerna Gunnar Arpi, Sven-Erik Johansson, Lars Werin.

Arbetsgrupp 2: Bergqvist, Frankenhaeuser, Meijer, Nyquist samt professorerna Carl-Gunnar Janson, Karl-Erik Wärneryd.

Arbetsgrupp 3: Fiskesjö, S Gustafsson, Leander, Meijer, Mundebo.

Arbetsgrupp 4: Bergqvist, Engström, B Gustafsson, R Gustavsson, Hjelm, Siegbahn, Theorin samt professor Erik Rudberg.

Arbetsgrupp 5: Alemyr, Lindberger, Nyhage, Wickman samt professor Carl Ivar Ståhle.

Av under året tillgängliga medel har anslag beviljats med sammanlagt 19,4 milj. kr. Av dessa och tidigare beviljade anslagsmedel utbetalades under år 1974 ett sammanlagt belopp av 19,2 milj. kr. Fondens styrelse har dessutom vid sitt decembersammanträde beviljat anslag för tillsammans 320 000 kr. att utgå ur de under år 1975 disponibla medlen. Summan beviljade men ännu inte utbetalda anslag utgjorde vid årets utgång 17,5 milj. kr.

I en särskild bilaga lämnar fonden en närmare redogörelse för de nya projekt, till vilka anslag beviljats under år 1974. Bilagan innehåller dessutom vissa statistiska uppgifter rörande de under året behandlade ansökningarna. Vidare redovisas i översiktlig form alla anslag som hittills beviljats av fonden.

Förvaltningen av fondens medel har handhaft av riksbanken, och fondens ställning per den 31 december åren 1973 och 1974 har redovisats såsom bilaga 2 till fullmäktiges i riksbanken berättelse om bankens tillstånd, rörelse och förvaltning under år 1974. Därav framgår bl. a. att till fonden under år 1974 influerats räntor och andra intäkter till ett belopp av 19 780 145 kr. 4 öre. Då fondens i det följande närmare specificerade omkostnader uppgått till sammanlagt 938 319 kr. 16 öre, blev fondens nettointäkt detta år 18 841 825 kr. 88 öre.

Under året fick fonden ett kapitaltillskott då riksdagen i maj på förslag av bankofullmäktige beslöt, att 100 milj. kr. av riksbankens vinst för 1973 skulle tillföras fonden. De därvid liksom de ursprungligen från riksbanken övertagna obligationerna har upptagits till de bokföringsvärden, varmed de överförts till fonden.

I den av fullmäktige i riksbanken avgivna berättelsen för år 1974 har intagits balansräkning och resultaträkning för Riksbankens jubileumsfond. Dessa återges här tillsammans med specifikation av fondens omkostnader.

Balansräkning

per den 31 december 1973 och 1974

Tillgångar	1973	1974
Obligationer utfärdade av		
Svenska staten	126 402 250:--	226 402 250:--
Hypoteksinrättningar	141 641 500:--	141 554 500:--
Kommuner	20 130 750:--	21 180 750:--
Industrier m. fl.	32 748 100:--	31 684 850:--
Checkräkning i riksbanken	856 346:01	870 307:68
Postgiro	9 121:22	7 203:05
Kassa	500:--	500:--
	Kr. 321 788 567:23	Kr. 421 700 360:73

Skulder

Kapitalkonto	282 708 420:96	382 708 420:96
Beviljade, ej utbetalda anslag	17 253 799:56	17 467 682:95
För pensionsavgifter m. m. reserverade medel	2 638 464:64	2 356 593:42
Disponibla medel	167 176:02	28 513:58
Ej utnyttjade anslag	229 001:32	281 160:94
Innehållen skatt	-	16 163:--
Årets nettointäkt	18 791 704:73	18 841 825:88
	Kr. 321 788 567:23	Kr. 421 700 360:73

Resultaträkning

Utgifter

Omkostnader	713 956:31	938 319:16
Fondens nettointäkt	18 791 704:73	18 841 825:88
	Kr. 19 505 661:04	Kr. 19 780 145:04

Inkomster

Ränteintäkter netto	19 496 737:58	19 676 094:40
Övriga intäkter	8 923:46	104 050:64
	Kr. 19 505 661:04	Kr. 19 780 145:04

Specifikation av omkostnader för år 1974

1. Arvoden till styrelsen (inkl. arbetsgrupper)	156 200:--
2. Lönekostnader	244 335:23
varav arbetsgivaravgifter m. m.	28 800:--
3. Sjukvård	640:75
4. Resesättningar	11 230:76
5. Lokalkostnader	45 955:95
6. Expenser	144 418:91
varav	
inventarier	75 161:38
telefon	14 448:40
kopiering	23 336:64
kontorsmateriel	23 603:15
övriga expenser	7 869:34
7. Projektomkostnader	335 537:56
varav	
arvoden till sakkunniga	147 694:20
konferenser	26 519:36
förvaltningsavgift	161 324:--

S:a kr. 938 319:16

En fortlöpande räkenskapsmässig granskning av fondens verksamhet och förvaltning har utförts av riksbankens revisionsavdelning. Verksamhetsberättelse för fonden kommer i enlighet med föreskrift i fondstadgarna att överlämnas till riksdagens revisorer.

Stockholm den 25 februari 1975

HANS MEIJER

Kristen Wickman

Bertil af Ugglas

Stig Alemyr

Ingemar Mundebo

Jan Bergqvist

Arne Engström

Lennart Pettersson

Bengt Gustafsson

Rune Gustavsson

Lennart Hjelm

Nils-Eric Svensson

Bilaga

RIKSBANKENS JUBILEUMSFOND 1965-1974

I det följande presenteras under avsnitt A sammanfattningar av projektplanerna för de nya forskningsprojekt som under 1974 beviljats anslag från fonden. Under avsnitt B redovisas projekt som erhållit anslag tidigare år eller beviljats fortsättningsanslag samt nya projekt som beviljats anslag från fonden under 1974. Slutligen redovisas under avsnitt C vissa statistiska uppgifter rörande verksamheten 1965-1974.

A. Nya projekt som beviljats anslag år 1974

Ekonomisk historia

Carl-Axel Nilsson:

Fabriksindustrins uppkomst i Sverige 1820-1870, dnr 73/96

Projektet avser att undersöka den svenska industrialiseringsprocessen under perioden 1820-1870. Fabriken utgör en kärninstitution i den industriella omvandlingsprocessen. Undersökningen är inriktad på fabriksindustrins uppkomst och avser att fastställa processens kvalitativa karakteristika och diskontinuitet med en tidigare produktionsstruktur under perioden före exportindustriernas accelererade tillväxt; diskontinuitet i fråga om produktions tillväxttakt, organisatoriska former för produktionen, statens aktiva påskyndande av processen och de nya sociala relationer genom vilka arbetskraften knyts till produktionen. Tidigare svensk forskning har huvudsakligen ägnats åt de svenska exportindustrierna. Detta projekt, som skall behandla fabriksindustrins uppkomst i Sverige, kommer däremot att inriktas på industrier för inhemsk varuförsörjning. Därvid kommer problem att behandlas och material att bearbetas som tidigare i liten utsträckning varit föremål för forskning.

Projektets inriktning möjliggör också jämförelser med samma typ av industrialiseringsförlopp i andra länder. En empirisk forskning, inriktad på förändringar inom fabriksenheter, kan även utgöra grundval för en vidare analys av mer totala samhällsförändringar. Mot denna bakgrund har följande forskningsämnen formulerats.

1. Textilindustrin
2. Företagarklassen
3. Arbetarklassens sociala rekrytering
4. Arbetarklassens sociala förhållanden (bl. a. kvinno- och barnarbetet)
5. Staten
6. Utrikeshandeln

Rolf Adamson:

Det svenska agrarsamhällets strukturförändringar och anpassningsmekanismer under folkökningstiden på 1700- och 1800-talet, dnr 74/9

Debatten om agrarsektorns roll för utvecklingen i våra dagars u-länder och om den s. k. nyfattigdomen i avancerade industriländer har varit av vikt för utformningen av projektet.

Under perioden 1760–1870, alldeles speciellt 1820–1870, måste den agrara sektorn i Sverige ta hand om en efter tidens mått stor folkökning. Då ökade de ekonomiskt och socialt sämst ställda kategorierna på landsbygden mycket kraftigt i antal men de bättre ställda ganska litet.

Projektet använder ett klart definierat fattigdomsbegrepp. Utifrån detta analyseras fattigdomens utbredning i rummet, över tidsperioden och hos berörda samhällslager. Viktiga förändringar i fråga om ägande, arrenderande och arbetande av jord diskuteras. Anpassningsmekanismer inför den press en kraftig folkökning innebar undersöks på individ-, grupp- och områdesnivå.

Utländska arbeten med agrar eller agrarhistorisk utgångspunkt har gett en rad nya utgångspunkter för undersökningar som kan vara vida i synsättet och användningarna, även när själva det genomgångna området är litet. Den svenska forskningen på fältet har inte på långt när tagit ut full effekt av det utomordentliga kamerala och ecklesiastiska källmaterial som finns bevarat i vårt land.

Projektet behandlar ett ämneskomplex som kan ge jämförelsepunkter av klar betydelse för såväl utvecklingsforskning som moderna undersökningar av nyfattigdomen i avancerade industriländer.

Företagsekonomi

Ingemund Hägg:

Uppföljning av investeringar, dnr 74/18

Projektet är en empirisk undersökning av effekterna av vissa uppföljnings- eller granskningsrutiner i företag, närmare bestämt granskningar av de faktiskt uppnådda konsekvenserna av investeringar i maskiner och anläggningar jämfört med förväntade. Sådana granskningar görs när investeringen kommit i gång och börjat avge sina tjänster. Man vet mycket litet om värdet av de granskningsrutiner som tillämpas i praktiken i dag – t. ex. värdet för planeringsprocesser i framtiden.

En vetenskaplig undersökning görs med vissa inslag av kvasiexperimentell ansats av detta problem. För det har utvecklats en modell och ett antal hypoteser om effekterna av investeringsgranskningar. Några investeringsprocesser i några svenska företag studeras.

Nationalekonomi

Håkan Lindhoff:

Programmet för utvecklingsforskning, dnr 74/35

Forskningsprojekt:

- a) Pris- och lönesystem inom skilda utvecklingsstrategier
- b) Massmobilisering, sysselsättning och participation: problem och metoder i skilda utvecklingsstrategier
- c) En jämförande studie av landsbygdsindustrialisering i Indien och Kina
- d) Organisationsformer och företagsstruktur i skilda utvecklingsstrategier

Forskningsprogrammet kan genom sin kombination av representation från de nationalekonomiska, företagsekonomiska, beteendevetenskapliga och tekniska områdena ges en tvärvetenskaplig uppläggning och inriktning. I denna sammanfattning redovisas varje projekt delvis för sig, trots att programmet genomförs som ett grupparbete.

Syfte

Programmet syftar till att på grundval av ett studium av Kinas utvecklingsplanering och praktiska erfarenheter av framgångar och bakslag utvärdera olika inslag i utvecklingsstrategi på en generellt tillämpbar nivå:

a) att genomföra en analys av problem kring pris- och lönesystemen i teori och praktik för utvecklingsplanering mot bakgrund av en ingående studie av prisernas och lönernas betydelse bl. a. som planeringsinstrument i den kinesiska utvecklingsstrategin,

b) att med utgångspunkt från en inträngande analys av i Kina tillämpade mål och metoder för folkliga rörelser och mobiliseringsansträngningar undersöka genomförandet av och de historiska, sociala och politiska förutsättningarna för det kinesiska mobiliseringssystemet (framför allt de s. k. masskampanjerna) samt motsvarande förutsättningar för massmobilisering inom ramen för andra utvecklingsstrategier,

c) att genomföra första hälften av en jämförande studie av landsbygdsindustrialiseringen i Indien och Kina, något som inbegriper vidareutveckling av projektledarens tidigare resultat från studier av de kinesiska erfarenheterna, samt utveckling av en teoretisk referensram för en senare planerad empirisk studie av motsvarande indiska erfarenheter av landsbygdsbaserad småindustriutveckling,

d) att undersöka iakttagna konsekvenser av skilda organisationsformer inkl. företagsstrukturer som praktiskt tillämpats i skilda utvecklingsstrategier. Detta skall ske på grundval av en ingående analys av den successiva omvandlingen av enheter för produktion och social organisation i Kina och i syfte att teoretiskt utreda skilda organisationsformers betydelse för utvecklingsplaneringen.

Uppläggning

Programmet är upplagt för att möjliggöra intimt samarbete mellan projektledarna samtidigt som en specialisering på problemområden genomförs. Metodiken är ungefär densamma i samtliga projekt. Med utgångspunkt i ingående studier av den kinesiska utvecklingen skall jämförande material från andra länder och utvecklingsstrategier analyseras. Efter empiriska jämförande översikter skall de olika metoder som tillämpats analyseras i förhållande till skilda utvecklingsstrategier och mål för social och ekonomisk utveckling.

Resultatens användbarhet

Programmets samlade resultat på empirisk nivå kan bli en identifiering av vilka förhållanden i den kinesiska utvecklingen som är specifika för de givna sociala och historiska omständigheterna för detta land och därigenom en möjlighet att avgöra vilka erfarenheter från Kina som är tillämpbara på andra länder. På teoretisk nivå kan en del av svaren ges beträffande pris- och lönesystems, massmobiliseringars, småindustriernas och organisationsformers roll och betydelse i skilda utvecklingsstrategier. I vad mån och på vad sätt kan olika metoder på dessa områden infogas i en given utvecklingsstrategi och planering?

Göran Skogh, Ingemar Ståhl:

Rättsekonomisk forskning, dnr 74/42

Det finns många likheter i den juridiska och den nationalekonomiska begreppsbyggnaden. En anledning till detta torde vara att den moderna juridiken – lika väl som välfärdsteorin – härstammar från en gemensam utilitaristisk tradition. Sålunda är begrepp som avtal, kontrakt, byten, association och koalition centrala begrepp inom juridiken, lika väl som inom välfärdsteorin.

Välfärdsteorin har utvecklats för att lösa vissa marknadsteoretiska problem, varför man oftast bortsett från juridiska problem, t. ex. i anslutning till äganderättens fördelning eller vid upprätthållandet av uppgjorda avtal och byten. Under senare år har man dock i allt större omfattning börjat intressera sig för alla de problem som föreligger då marknader av en eller annan orsak inte fungerar tillfredsställande, vilket bland annat medfört ett ökat intresse för rättsteoretiska problem från ekonomers sida. Det finns klara – om ännu relativt outvecklade – tendenser till ett närmande mot rättslära (jurisprudensen) inom den mikro-orienterade ekonomiska forskningen.

Avsikten med projektet är att utveckla dessa nya tendenser inom nationalekonomin och knyta dem till jurisprudensen samt att bidra till rätts-

vetenskapen med hjälp av välfärdsekonomiska och spelteoretiska modeller.

Projektet har fått sitt namn "Rättsekonomisk forskning" med anledning av förhoppningen att arbetet skall bilda underlag för en ny tvärvetenskaplig disciplin i analogi med rättssociologi. En förhoppning är också att forskningsresultaten skall kunna utnyttjas för en förbättrad ekonomiutbildning för jurister.

Erik Lundberg:

Symposium ang. problem kring inflation och anti-inflationspolitik, dnr 74/70

Följande huvudområden bör sålunda behandlas:

1. Den ekonomiska, sociala och politiska bakgrunden till särskilt den senaste tidens (sedan slutet av 1960-talet) accelerering av prisstegringstakten i flertalet länder. Hit hör frågor om social och politisk oro, intressekonflikter inom och mellan länder, hotande råvaru- och livsmedelsbrist. Det blir därvid i viss utsträckning fråga om tvärvetenskapliga frågeställningar.

2. Olika typer av inflation kommer att behandlas, jämförelser göras mellan socialiststaters ofta förekommande former av "repressed inflation" och västländernas öppna inflation. Komparativa studier av olika länders inflationserfarenheter ger möjligheter att pröva teser om hur och när inflationen övergår att bli "galopperande".

3. Analys av orsaker till inflation, inflationsteori, skall ingående behandlas. Ett antal "papers" kommer att ägnas modern teori och hypotestestning. Det gäller att jämföra förklaringsvärdet av förekommande modeller såsom Phillips-relationer för lönebildningen, EFO-modeller för mer långsiktig "strukturell" inflation, monetära förklaringar m. m. Även institutionellt inriktade tolkningsförsök bör få sin plats, varvid företagets prissättningsmetoder (monopol m. m.) och fackföreningarnas politik skall beaktas.

4. Diskussionen av teorifrågor ger ledning för behandling av inflationens effekter på inkomstfördelning, resursallokering, sysselsättning, tillväxt, konjunkturell stabilitet. Skador och eventuella fördelar av inflationen kommer att belysas liksom hur och om dessa kan minimeras genom indexklausulsystem. Det blir tillfälle till jämförelser i dessa hänseenden mellan socialistiska och bland-kapitalistiska system.

5. Den ekonomiska politikens möjligheter att dämpa inflationen kommer att prövas ingående och olika länders erfarenheter att jämföras. Det är inte bara fråga om verkningar av penning- och finanspolitik utan också om erfarenheter av och möjligheter för olika former av prisreglering och inkomstpolic. Särskild uppmärksamhet bör ägnas inflationens internationella karaktär och spridningsförlopp liksom därav betingade stabiliseringsmöjligheter vid alternativa ordningar av det internationella valutasystemet – bl. a. med hänsyn till olika former av rörlighet hos växelkurserna.

Kulturgeografi

David Hannerberg:

Agrara samhällsmodeller. Förindustriella europeiska geometriska och kamerala måttmodeller, bebyggelsens utveckling och samhällsorganisationens rumsliga mönster, dnr 7417

Projektet Agrara samhällsmodeller har som förutsättning redan under 1940-talet påbörjade undersökningar om de metrologiska elementen i det förindustriella samhället, vilka efter hand breddades och fördjupades särskilt inom projektet Administrativa rumsliga system (dnr 94). Lokalundersökningar inom olika delar av vårt land har med utnyttjande av ett brett material, i fält, i kamerala källor och i lantmäterikartor, gett grund för sammanfattande över hela landet i princip likartade men i detaljerna varierande modeller. I mitt under tryckning varande slutarbete inom projektet Administrativa rumsliga system, som ingående behandlar gård, by och samhällsorganisation i Kumlabygden i Närke, har vid utformningen av modellerna inarbetats resultaten från andra delar av landet. Modellerna utgör där led i analysen av byar och bygrupper och avser de geometriska och kamerala måtten, bebyggelsens utveckling och samhällsorganisationens rumsliga mönster.

Under arbetets slutskede har vid överläggningar inom arbetsgruppen framstått som önskvärt, att de metrologiska modeller, som rymmes under beteckningen Agrara samhällsmodeller, toges ut ur de lokala svenska sammanhangen och ges en internationellt användbar form. Bakom denna tanke ligger egna erfarenheter från arbeten på engelskt material och från Nils Sahlgrens undersökningar av de matematiska principerna i svenska och utländska äldre spannmålsmått, erfarenheter som visar, att likartade grundläggande principer var vida spridda inom den västerländska agrara kulturkretsen. Med ur internationell synpunkt lämpliga begrepp och beteckningar kan de allmänna modellerna bilda ett internationellt metrologiskt "språk", som gör det möjligt att lättare uppfatta de gemensamma idéerna i de många nationella och lokala "dialekterna".

Uppgiften är alltså inte att skapa ytterligare en metrologisk handbok med listor över olika grupper av mått. Syftet är i stället att framställa agrarsamhällets grundläggande mått, längdmått, åkermått och spannmålsmått, som likartade och trots olikheter i yttre form på motsvarande nivåer ekvivalenta geometriska måttssystem samt att visa, hur de kamerala taxeringsmåtten byggdes upp på de geometriska måtten och hur med dem som grund skapades abstrakta metrologiska modeller med enheter som "åttingar", "tolfter", "hundraden", vilka trots ett drag av teoretisk överklighet dock fungerade som länge bestående ramar för en konkret och varierande verklighet.

Med en något varierad formulering är projektets syfte att med den erfarenhet som nu finns samlad inom arbetsgruppen skapa modeller, som binder samman de lokala agrara samhällsmönstren med varandra, visar deras

inslag av idéer från Främre Orientens gamla agrara kulturer och från greker och romare och följer deras utveckling från dunkelt skymtande ättesamhällen till genom rika källor dokumenterade medeltida samhällssystem.

Sociologi

Ulf Himmelstrand, Lars Owe Hedman:

Informationsstrategier. Analys och utvärdering av försök med spridning av u-landsinformation genom multimedia, dnr 73187

Svenska folkets intresse för och kunskap om s. k. u-länder och till detta område närliggande frågor är, enligt flera undersökningar, låg.

Försök till förklaring av detta förhållande kan bl. a. ta sin utgångspunkt i informations-spridandet omkring dessa frågor och själva informationsprocessen, dvs. egenskaper hos budskapet, kanalen, mottagarna, etc., men även genom hänvisning till kommunikationssituationen och den sociala struktur i vilken informations-spridningen sker och informationsmottagaren befinner sig.

En samrådsgrupp bestående av representanter för Folkbildningsförbundet, Sveriges Radio, SIDA, Riksställningar, Rikskonserter och Riksteatern har presenterat en modell, relevant för informations-spridning om s. k. u-länder. Denna modell ligger till grund för de informationsaktiviteter som under hösten 1974 ägt rum genom ett flertal olika media. Samtliga aktiviteter behandlar, ur olika aspekter, ett enda land, Tanzania. Projektet går under beteckningen "Karibu-projektet". Den övergripande målsättningen för projektet är att mottagarna skall ges kunskaper och möjligheter till inlevelse i u-länders situation.

"Karibu-projektets" modell för informations-spridning bygger på antaganden om att informations-mottagande underlättas och den övergripande målsättningen för informations-verksamheten bättre uppnås om informations-spridningen sker stegvis, dvs. först presenteras ett material vars avsikt är att väcka uppmärksamhet och intresse, ett senare material för att sprida kunskap, osv. De olika informationsaktiviteterna i projektet har följaktligen utformats olika för olika stadier i vilka mottagarna kan tänkas finnas sig. Detta ger ett unikt tillfälle till forskning om sekvenser, presentationssätt och övergångssannolikheter samt möjlighet att studera och analysera effekterna av en mängd informationsaktiviteter, översända i olika kanaler, som samtliga bygger på en gemensam informationsstrategi. Dessutom kan andra informationsstrategiers förutsättningar och möjligheter undersökas i samband med detta projekt.

Den övergripande målsättningen för detta projekt är inte bara att studera förutsättningarna för och möjligheterna till förbättrad u-landsinformation utan även till forskningens fromma att teoretiskt och empiriskt belysa de processer och sociala strukturer som inbegrips eller tas i anspråk vid al-

alternativa informationsstrategier.

Någon slutgiltig ansats eller metod för undersökningen presenteras inte. Igångsättningsarbetet har till syfte att i detalj planera forskningsprojektets inriktning samt dokumentera tidigare erfarenhet från liknande undersökningar.

Förberedande diskussioner om samarbete har förts med Publik- och Programforskningsavdelningen vid Sveriges Radio (SR/PUB).

Några tänkbara delprojekt eller inriktningar av undersökningen kan vara att studera och analysera förutsättningarna för informationskampanjer av ovannämnda slag,

att studera och analysera innehåll och förutsättningar för alternativa informationsstrategier,

att studera övergångar och övergångssannolikheter,

att studera kritiska händelser i informationsprocessen,

att studera mottagarnas informationsbehov.

De metoder som kan komma till användning under projektet är enkätundersökning, intervjuer, panelstudier, -innehållsanalyser samt experiment.

Bengt Rundblad:

Storarbetsplatser – en studie i permanent tillfällighet, dnr 73/89

Storarbetsplatser, dvs. uppbyggandet av anläggningar av typ oljeraffinerier, kraftverk, stålverk e. d., har tilldragit sig allt större intresse under senare tid. Under anläggningarnas korta uppbyggnadstid arbetar och lever ett stort antal arbetare av olika yrkeskategorier tillfälligt vid arbetsplatserna. Efter avslutat jobb flyttar de oftast till liknande arbetsplatser. Syftet med det här presenterade projektet är att beskriva de konsekvenser karaktären av tillfällighet hos arbetsplatserna får för de berörda arbetarna, då särskilt i fråga om fritidsaktiviteter, bostadsförhållanden och relationer till familjen, vidare hur rekryteringen sker, vilka faktorer som gör att arbetarna börjar vid en sådan arbetsplats och senare fortsätter till liknande arbetsplatser. Datainsamlingen kommer att ske genom strukturerade och ostrukturerade intervjuer med vid storarbetsplatser sysselsatta arbetare.

Projektet har stor betydelse för arbetssociologin, men fyller också viktiga luckor i den allmänna kunskapen om dagens arbetsmarknad. I och med att storarbetsplatserna ökar i antal och storlek blir denna kunskap alltmera viktig.

Ulf Himmelstrand:

Samhällsstruktur, predikament och social förändring, dnr 74/117

Den levnadsnivåundersökning, som leddes av Sten Johansson och hans medhjälpare och som nu upprepas i en andra omgång, samt den komparativa nordiska undersökning om levnadsförhållanden, som letts av Erik Allardt,

utgör oundgängliga utgångspunkter för den här planerade studien. I koncentrat kan denna studie karakteriseras med hänvisning till följande frågeställningar: Vad är orsaken till förekomsten av vissa särskilda ogynnsamma eller gynnsamma levnadsnivåprofiler? Hur upplever människor subjektivt de predikament som de i kraft av en ogynnsam levnadsnivåprofil sitter fast i och hur utvecklas de individuella och kollektiva resurser, som behövs för att man skall kunna framgångsrikt bli kvitt sina predikament? Vad spelar organisationerna för roll som utvecklare av kollektiva resurser och medvetande om predikament? Hur betraktar beslutsfattare och informatorer inom den s. k. offentliga sektorn och näringslivet dessa problem? De flesta om också inte alla beslut som gäller den berörda resursutvecklingen fattas ju inom den offentliga sektorn och näringslivet. Med dessa fem frågeställningar och en därtill avpassad begrepps- och metodutveckling borde det vara möjligt att dra samman redan tillgängligt material och vissa kompletterande nya data till något som liknar en helhetsbild av det svenska samhället – en bild, som inte är sektoriell och statisk utan sammanhålles av en genomtänkt makrosociologisk förändringsmodell. Inte minst med tanke på det nyväckta intresset för framtidsforskning i Sverige är det av vikt att arbetet på en eller alternativt flera sådana modeller med rejäl empirisk förankring påbörjas snarast. Det är på denna punkt av intresse att notera att sociologiska institutionen vid Uppsala universitet under senare år genom en rad projekt avseende arbetsmiljö och arbetsorganisation, utbildningspolitik och utbildningsorganisation, vårdmiljö och vårdorganisation, statsförvaltning och förvaltningsdemokrati samt rådsdemokratis historia och teori orienterat sig i en makrosociologisk riktning som gör institutionen till en mycket stimulerande forskningsmiljö för det projekt, som här söks anslag för.

Ulla Bondeson:

Det allmänna rättsmedvetandet, dnr 74/125

Rättssociologin, såsom vetenskapen om relationen mellan lagen, dess institutioner och samhället, bör bidra till att utveckla bättre teorier inom rättsvetenskapen och till att skapa en empirisk grund för kriminalpolitiska reformer. Frågor rörande människors acceptering av de rättsliga reglerna får betraktas som centrala inom rättssociologin. Legitimitetsproblematiken har tidigare behandlats inom rättsfilosofin, och medan en del av dess företrädare definitoriskt tog lagarnas giltighet för givna, har den ifrågasatts av andra, men juristerna har i allmänhet inte bidragit med beskrivningar av hur lagarna de facto uppfattas av olika grupper. Ett demokratiskt samhälle, snabba tekniska, ekonomiska och sociala förändringar med åtföljande nya lagar och de empiriska samhällsvetenskapernas framväxt har aktualiserat dessa problemställningar samt ställt krav på faktisk kunskap om de rättsliga reglernas legitimitet och effekter.

En pionjärundersökning av det allmänna rättsmedvetandet utfördes av Segerstedt så tidigt som 1949. Under de gångna 25 åren har emellertid knappast någon ny systematisk forskning tillkommit och Sverige får i dag betraktas som efterblivet på detta forskningsområde. Inom International Sociological Association har the Committee of Research on Sociology of Law initierat en rad forskningsprojekt angående allmänhetens inställning till brott och straff, och internationellt förefaller denna forskning för närvarande vara livaktig. Jag har även blivit ombedd att bidra till ett pågående komparativt projekt angående de sociala reaktionerna på brott.

Kutchinsky, som sammanfattat studierna rörande "the general sense of justice", framhåller att forskningen på detta område befinner sig på ett explorativt, pre-hypotetiskt stadium. Han menar vidare att tillgängliga empiriska studier tyder på att det allmänna rättsmedvetandet uppvisar påfallande uniformitet vid en jämförelse mellan olika grupper. Denna konklusion överensstämmer emellertid inte med de resultat jag själv kommit fram till vid jämförelser mellan olika anstaltsgrupper och representativa grupper ur normalbefolkningen, intervjuade av SIFO. De flesta studier som hittills utförts har dock baserats på små samspel och ofta använt bristfällig metodologi.

Det allmänna rättsmedvetandet är ett relativt diffust rättsfilosofiskt begrepp, som omfattar både kunskap om och attityder till de rättsliga reglerna och som vidare tycks implicera att det föreligger ett rättsmedvetande som är allmänt. Syftet med detta forskningsprojekt är för det första att beskriva rättsmedvetandet i dess olika dimensioner och för det andra att undersöka om det faktiskt är allmänt eller om det snarare är specifikt för olika sociala grupper. Om rättsmedvetandet icke är uniformt, uppstår frågan vilka sociologiska och psykologiska faktorer som påverkar utformningen av detta medvetande i dess olika beståndsdelar.

Mina hypoteser är att det finns klara skillnader i människors kunskap om och attityder till de rättsliga reglerna och att dessa skillnader kan förklaras med hjälp av demografiska faktorer som ort, ålder och kön, sociostrukturella faktorer som yrke, inkomst och förmögenhet, sociokulturella faktorer som utbildning, politisk och religiös tillhörighet samt personlighetsmässiga faktorer som rigiditet, punitivitet och auktoritär inställning.

I ett första undersökningsskede bör explorativa studier genomföras för att förbättra såväl teori som metod inom detta föga utvecklade och samtidigt svårbemästrade forskningsområde. Vissa enkätmaterial har redan insamlats gällande självrapporterade brott, kunskap om straffbestämmelser och attityder till dessa för motsvarande brott. Avsikten har varit att testa den allmänpreventiva teorin att korrekt kunskap om straffen eller tron på höga straff verkar brottsavhållande. Nya pilot-studier bör utföras med andra frågeställningar, på andra populationer och helst med varierade metoder. I ett andra undersökningsskede bör systematiska data insamlas via standardiserade intervjuer med representativa urval av befolkningen.

Undersökningar om det allmänna rättsmedvetandet belyser problem kring allmänpreventionen och kriminaliseringsstrukturen och måste anses ha såväl stor vetenskaplig som praktisk betydelse. Detta framgår bl. a. av att brottsförebyggande rådet tillsatt en arbetsgrupp för kriminalpolitiska frågor med direktiv att "överväga om det finns anledning att se över de värderingar, på vilka vår straffrätt grundas".

Statistik

Ingvar Holmberg, Åke E. Andersson:

Integrerade demografiska prognoser, dnr 74/14

Projektet avser uppbyggandet av ett generellt prognosystem för integrerade befolkningsprognoser. Detta system syftar både till att ge framtida folkmängder efter kön, ålder, regional fördelning och till beräkningar av sådana subpopulationer som t. ex. arbetskraft, skolbarnsbefolkning, hushåll/familjer, äldre etc.

Under de senaste åren har mängden av befolkningsstatistisk information ökat mycket snabbt. Samtidigt måste man konstatera att metodutvecklingen på prognosområdet, med några få undantag, inte alls följt med i denna takt. De metoder som i dag används för framställningen av t. ex. demografiska prognoser är i stort sett oförändrade sedan de första gången presenterades under 1900-talets första decennier.

Detta leder till svagheter främst i två avseenden: dels ger de hittills använda metoderna inte sådana resultat som svarar mot dagens behov, dels utnyttjas inte det tillgängliga datamaterialet på ett optimalt sätt. Man kan dessutom konstatera att de försök som gjorts för att förbättra de regionala prognosmodellerna närmast pekat på hur viktigt det är att man här bygger på en realistisk ekonomisk modell.

Det alltmer komplexa samhällsmaskineriet kräver ständigt förbättrade planeringsmetoder. För att möta dessa krav är en förbättring av metoderna för demografiska prognoser ett viktigt led. Existerande och under utveckling varande befolkningsregister i kombination med simuleringsteknik måste få utgöra grunden i arbetet på ett system för integrerade prognoser där både demografiska och ekonomiska faktorer ingår.

Herman Wold:

Kausalmodeller i låginformativa situationer, dnr 74/77

This research project aims at the continued development and exploitation of the possibilities offered by the NIPALS (Nonlinear Iterative Partial Least Squares) methodology in multivariate analysis, especially causal flows (path models) with latent variables. Interest is to be directed mainly to a generalized

model specification so as to be able to more simply handle and interpret a wider array of models from economics and the behavioral sciences. Specifically, work is to be devoted to more complicated models with several latent variables. The work includes the application of the NIPALS methodology to the testing of path models with three or more latent variables using (1) economic data collected by Irma Adelman and Cynthia Morris, and (2) social, school and scholastic achievement data collected by the International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA) in Stockholm.

Tore Dalenius:

Personintegritet vid statistiska undersökningar, dnr 74/96

Forskningsprojektet "Personintegritet vid statistiska undersökningar" rör konflikten mellan samhällets behov av statistik och medborgarens krav på skydd mot intrång i privatlivet.

Denna konflikt har i hög grad accentuerats av utvecklingen av datorer med en tidigare okänd kapacitet. Det är i dag tekniskt möjligt att basera den officiella statistikproduktionen i ett land på en stor, nationell databank. Den tekniska utvecklingen har också gjort det möjligt att "samköra" två eller flera register och därmed öka den mängd av uppgifter ("data") om de objekt, som finns i dessa register. Denna möjlighet föreligger givetvis även på andra områden än statistikproduktionen.

Forskningsprojektet syftar till utveckling av teori och metodik för förfaranden, som gör det möjligt att så planera och genomföra statistiska undersökningar, att ena sidan önskvärd bedömd balans ernås mellan strävandena efter å ena sidan teknisk effektivitet och å andra sidan skydd mot intrång i privatlivet. De förfaranden, som det är fråga om, avser följande tre faser av en statistisk undersökning:

- (1) Insamlingen av data
- (2) Lagringen av insamlade data
- (3) Publiceringen av undersökningsresultaten.

De förfaranden, som skall utarbetas för fas (2), kan förväntas att finna tillämpningar (förutom i samband med statistiska undersökningar) för utformning av register i vid mening (t. ex. patientregister inom sjukvården).

Statskunskap

Bo Bjurulf:

Remissväsendet i den politiska beslutsprocessen, dnr 74/2

Huvudobjekt

Projektets huvudobjekt är att följa skilda sakfrågors utveckling från ut-

redningens rekommendation till riksdagens beslut. Undersökningen är begränsad till de sakfrågor där remissorganen har tagit ställning.

Tre delprojekt föreslås:

Delprojekt 1

Arbetsmarknadsremisser i den politiska beslutsprocessen

Projektet avser att studera utredningens, propositionens och riksdagens ställningstaganden till de huvudfrågor där i första hand LO och SAF tagit ställning.

Delprojekt 2

Medicinska remisser i den politiska beslutsprocessen

Projektet baserar analysen på de frågor som är behandlade i remisserna från de medicinska remissorganen. Avsikten är att studera vilka indicier till beslutskriterier som kan skönjas i regeringens resp. riksdagens behandling av dessa frågor. Detta projekt avses genomföras på tvärvetenskaplig basis i samarbete med Socialmedicinska institutionen vid Linköpings högskola (enligt muntlig överenskommelse med professor Per Bjurulf).

Delprojekt 3

Universitets- och högskoleremisser i den politiska beslutsprocessen

Projektet omfattar de frågor där de högre utbildningsanstalterna i egenskap av remissorgan sökt påverka den fortsatta beslutsprocessen.

Forskningsmetod

Den metodiska huvudinriktningen är en kvantitativ analys av remissmaterial från långa tidsperioder. Denna kvantitativa analys kommer emellertid att kompletteras med en kvalitativ undersökning, baserad främst på systematiska intervjuer av beslutsfattare på skilda nivåer, avseende deras attityder, beslut och rolluppfattningar.

Totalprojektet

Projektet skall ses dels som tre självständiga projekt, dels som delar i ett totalprojekt. Detta totala forskningsprojekt syftar till att erhålla fördjupad förståelse av skilda remissorgans möjlighet att påverka den politiska beslutsprocessen i olika typer av frågor.

Olof Ruin:

Det högre utbildningsväsendet: Politiska och administrativa aspekter, dnr 74/4

Ansökan om anslag avser *planering* av ett större statsvetenskapligt forskningsprojekt med de statsvetenskapliga institutionerna i landet som med-

verkande och med inriktning på problem rörande det högre utbildningsväsendet.

Organisationen av högre utbildning och forskning har i vårt land under senare år varit föremål för ökad uppmärksamhet från samhällsvetenskaperna, vilket delvis får ses som en naturlig konsekvens av områdets kraftiga expansion och dess allt större vikt i ett totalt samhällsekonomiskt och samhällspolitiskt perspektiv. Självklart har därvid de pedagogiska disciplinerna spelat en framträdande roll, men också exempelvis de ekonomiska vetenskaperna har i ökad grad intresserat sig för forskningen och utbildningen.

Givetvis har också statskunskapen sysslat med hithörande problem. Så har t. ex. tillkomsten av universitetsfilialerna studerats liksom tillkomsten av 1964 års studiemedelsbeslut. Smärre studier av FNYS-verksamheten kan också nämnas. I stort sett måste emellertid sägas att området blivit föremål för relativt ringa uppmärksamhet från detta håll. Detta beror inte på att väsentliga uppgifter saknas. Tvärtom, genom den snabba utvecklingen och det flitiga experimenterandet lämpar sig denna sektor av samhällslivet ovanligt väl för en statsvetenskaplig ansats.

Bland de frågeställningar som rimligen förtjänar att tas i beaktande och bli föremål för närmare precisering i detta planeringsarbete kan nämnas följande. Vilka olika mål- och medelhierarkier avtecknar sig i utbildningspolitiken? Hurudan är inflytandefördelningen mellan instanser och aktörer vid utformningen av utbildningspolitiken? I vad mån har det inom utbildningssystemet förekommit processer av typ centralisering/decentralisering, byråkratisering, lekmanförstärkning? Vilka samband finns det inom utbildningsväsendet mellan organisationsformer och verksamhetens innehåll?

Jörgen Westerståhl:

En månads intensiv-bevakning av Sveriges Radios repsektive BBC:s och ITN:s utbud av nyheter och nyhetskommentarer, materialets bearbetande samt analys och slutsatser, dnr 74/24

Syftet är: att definiera nämnda etermedias skiljaktigheter i fråga om principerna för urval, redigering och presentation, att svara på frågan i vilken mån den världsbild, som etermedia i England ger allmänheten, skiljer sig från den svenska, att belysa olikheter i ton och teknik i resp. länders debatt i politiska och sociala frågor i den mån de avspeglas i etermedia.

Elias Berg:

Maktprojektet, dnr 74/58

Att maktproblematiken är både samhällsligt och vetenskapligt relevant menar vi vara en relativt okontroversiell fråga. Dess vetenskapliga relevans framgår t. ex. av:

1. den debatt som under senare år förts i vetenskapliga tidskrifter och publikationer,

2. att tidigare projekt inom och utom Sverige behandlat problematiken helt eller delvis, eller åtminstone delvis förutsatt att den är löst,

3. att många väsentliga samhällsvetenskapliga, statsvetenskapliga problem, studier och undersökningar för sin egen relevans förutsätter att maktproblematiken på ett någorlunda tillfredsställande sätt lösts.

Dess samhällsliga relevans framgår t. ex. av:

1. Att stora delar av demokratiproblematiken kan reduceras till en fråga om makt (demokratisk kontroll, företagsdemokrati, medinflytande etc.).

2. Att vi, i den mån vi önskar att samhällslig planering sker och kommer att ske under demokratisk kontroll, måste skapa förutsättningar för möjligheten att konstruera instrument, med vilkas hjälp vi åtminstone i någon mån kan avgöra återverkningarna från ett planerat område på den samhällsliga maktfördelningen.

3. Att det redan i Sverige genomförts projekt som på ansvarigt håll bedömts som samhällsligt relevanta, t. ex. kommunalforskningsprojektet, koncentrationsutredningen, men som till stora delar förutsätter att problemen kring maktfrågorna lösts.

Projektets huvudsyfte är att försöka lägga grunden till en allmän teori om makt. Detta är emellertid inte möjligt förrän projektets delmål är uppnådda. Dessa är:

1. Att med hjälp av det i projektbeskrivningen utvecklade teoretiska schemat:

a) skaffa sig en systematisk översikt över det relevanta problemområdet,
b) systematisera och klassificera de redan befintliga ansatserna till maktteorier.

2. Att med hjälp av analys av genomförda empiriska undersökningar:

a) få en översikt över forskningsområdet,
b) få en allmän referens för analysen av den teoretiska litteraturen,
c) få indikatorer på möjliga motexempel mot olika maktteorier,
d) få, vad man kan kalla, en löpande referens för att *tentativt* testa egna utkast och hypoteser.

Eftersom det område maktproblematiken täcker är både omfångsrikt och teoretiskt komplicerat, kommer projektet att kräva relativt stora arbetsinsatser. Ett projekt av denna typ har inte genomförts tidigare, vare sig i Sverige eller utomlands.

Björn Molin, Jörgen Westerståhl:

Det statliga utredningsväsendet i Sverige, dnr 74/60

Avsikten med projektet är att göra en grundlig kartläggning av utredningsväsendet i Sverige.

Hans Meijer:

Beslutsprocessen inom socialdemokratien 1955–1960, dnr 74/102

Åren 1955–1960 var en period i Sveriges moderna utveckling då ett flertal för medborgarna betydelsefulla beslut fattades i de politiska organen. Tjänstepensioneringen var endast ett. Mellan de politiska partierna rådde ett labilt balansläge. Det ledde till för svensk politik ovanliga händelser – bl. a. regeringsförhandlingar, partiöverenskommelser, kabinetsfrågor, riksdagsupplösning och folkomröstning. Det internationella läget utsatte inte Sverige för något onormalt yttre tvång.

Mot denna bakgrund – för samhällsutvecklingen betydelsefulla beslut fattas i de politiska organen under ett inre labilt maktläge men utan något onormalt yttre tvång – borde det vara av intresse att studera den svenska demokratins funktionssätt. I ett flertal moderna undersökningar har olika drag i den politiska utvecklingen under dessa år redan tidigare studerats. Ingen av dessa undersökningar har emellertid som ett huvudsyfte tagit att analysera beslutsprocessen inom de centrala politiska organen.

En undersökning av detta är av värde då det kan ge belysning åt den representativa demokratins funktionssätt. En praktiskt motiverad avgränsning är att inrikta undersökningen till att i första hand behandla socialdemokratins funktion i beslutsprocessen under dessa år.

Pedagogik

Kerstin Fällström:

Det rörelsehindrade barnet och dess familj, dnr 73/58

Med träning menas i detta sammanhang en medveten, mer eller mindre systematisk påverkan och stimulering inom de olika variablerna motorik, perception, kognition, emotion, språk och socialt beteende.

Målgrupper för projektet är: 1) det rörelsehindrade barnet (0,8–7 år) och 2) dess familj.

Syftet är att pröva träningsmodeller för rh-barn inom ovan nämnda variabelområden och 2) att pröva modeller för målinriktad information till och utbildning av familjen.

Värderingar på vilka projektet vilar är bl. a. *normaliseringsprincipen* – rh-barnet är ett barn för vilket vissa komplikationer har tillstött, som måste kompenseras för att ge rh-barnet samma möjlighet till utveckling som andra barn – och *helhetssyn* – barnet fungerar som en organisk helhet, varför det är omöjligt att isolera ett funktionsområde från ett annat eller att visa intresse bara för de direkta komplikationerna utan att samtidigt ta hänsyn till och bearbeta de indirekta.

Projektet är uppdelat på tre moment:

Moment 1: Teoretisk översikt och modeller för tidig

träning av rh-barn samt information till och utbildning av dess familj.

På grundval av studiebesök vid institutioner för rh-barn, intervjuer med institutionspersonal och föräldrar samt litteraturgenomgång ges en teoretisk översikt av det rörelsehindrade barnets och dess familjs situation. Till detta hör en nedbrytning av de variabler som beskriver barnet och familjens totala situation. Genom att knyta samman teori och praktik presenteras sedan modeller för träning, information och utbildning. Momentet avslutas med riktlinjer för hur dessa modeller skall kunna tillämpas.

Moment 2: Individuell programplanering och genomförandet av tränings-, informations- och utbildningsprogram.

Momentet inleds med en fortsatt nedbrytning av ovan nämnda variabler, vilket utmynnar i en praktisk, konkret plan. Utifrån denna läggs individuella träningsprogram upp för varje enskilt barn (totalt 16 stycken: 8 med diagnosen cerebral pares och 8 med spina bifida, alla under 1 1/2–2 år). På samma sätt läggs informations- och utbildningsprogram upp med sikte på barnets familj. Momentet avslutas med att dessa program genomförs under en ettårsperiod.

Moment 3: Utvärdering och uppföljning av genomförda program.

Avsikten med det tredje momentet är att försöka mäta och utvärdera effekter av genomförda program. Härvid kommer intresse att visas såväl individ- som gruppeffekter och såväl direkta som indirekta effekter (t. ex. attitydförändringar bland institutionspersonal). I detta moment ingår också att sammanställa och dokumentera hela det genomförda arbetet med "Det rörelsehindrade barnet och dess familj".

Ulf P. Lundgren:

Model Analysis of Pedagogical Processes, dnr 73/75

Det planerade projektet har två huvudsyften. Det primära syftet är att utveckla och formalisera en teori över relationer mellan för undervisningen begränsande faktorer (som läroplan, elevsammansättning, klasstorlek, disponibel tid) och undervisningsprocessens gestaltning samt utfall. I detta syfte innesluts en analys av den teoretiska modellen i relation till kvalitativ utbildningsplanering och didaktisk processanalys. Denna senare analys ingår som en del i ett projekt initierat av Europeiska kultur fonden – Plan Europe 2000 – och genomförs i samarbete med dr. Kurt Aregger, Kiel Universität, prof. Urban Dahllöf, Universitetskanslersammetet, och prof. Karl Frey, Kiel Universität.

Det sekundära syftet för projektet är att genom nya data och tidigare insamlade data pröva den teoretiska modellen. Utifrån teorins struktur måste

ganska stora krav ställas på att data insamlas i varierande pedagogiska miljöer. Ett samarbete har inletts med fyra andra forskargrupper – University of Missouri, USA, under ledning av prof. Bruce J. Biddle och prof. Thomas Good; University of Birmingham, England, under ledning av prof. Philip Taylor; Massey University, Nya Zeeland, under ledning av prof. Ray S. Adams; James Cook University, Australien, under ledning av prof. Edward Scott. Detta samarbete kommer att innebära att data insamlas utifrån samma teoretiska perspektiv, vilket möjliggör utbyte av data för komparativa jämförelser.

Kurt Gestrelius:

Vuxenutbildning som kunskapsområde och tillämpningsfält, dnr 73/85

De flesta kunskapsområden har också ett tillämpningsområde. Själva kunskapsområdet har att göra med områdets innehåll, avgränsning och utveckling. Tillämpningsfältet anger på vilket sätt kunskapsområdets innehåll nyttiggörs och kan således vara knutet till utvecklingen av olika yrkesroller eller befattningar. När denna uppdelning i kunskaps- och tillämpningsområden utförts är det möjligt att påvisa samband mellan dessa och föreslå vägar för hur båda sidorna skall kunna utvecklas. Resonemanget förutsätter kännedom både om innehållet i kunskapsområdet och dettas underavdelningar och om de verksamhetsfält där kunskaperna nyttiggörs.

Vuxenutbildning kan således delas upp i ett kunskapsområde och ett tillämpningsfält. Grundläggande för resonemanget är antagandet att vuxenutbildning bildar ett separat kunskaps- eller studieområde. Vuxenutbildningen synes nu ha utvecklats så långt att man kan säga att den alltmer engagerar personal som yrkesmässigt på hel- eller deltid handhar uppgifter inom området. En uppdelning av de professionellt verkamma inom vuxenutbildningen i grupper kan utgöra en utgångspunkt för ett studium av befattningshavarnas utbildningsbehov inom vuxenutbildningens kunskapsområde.

Det här skisserade projektet har fyra huvudsyften: för det första att avgränsa och beskriva vuxenutbildning som kunskaps- eller studieområde, för det andra att kartlägga och beskriva de arbetsuppgifter som vuxenutbildningens olika befattningshavare ställs inför, för det tredje att med hjälp av systematisk utbildningsplanering arbeta fram ett material som blir direkt användbart vid utbildning av vuxenutbildningens befattningshavare samt för det fjärde att utveckla metoder och organisationsformer för en kontinuerlig informationsutväxling mellan kunskapsområde och tillämpningsfält och i samband därmed ta fram exempel på arbetsmönster för systematisk utbildningsplanering.

Gunnar Richardson:

Ideer och realiteter i svensk skolpolitik under 1940-talet, dnr 74/10

Sammanfattning av projektet:

Syftemålet med undersökningen kan kortfattat sammanfattas på följande sätt:

1. att kartlägga, analysera och skildra de pedagogiska strömningar som var aktuella under 1940-talet med beaktande av de impulser som kom utifrån;
2. att undersöka på vilket sätt förändringar i samhället skapade förutsättningar för och incitament till en reformering av det rådande skolsystemet (skolan som beroende variabel);
3. att undersöka i vilken utsträckning och med vilka avsikter skolpolitiken syftade till förändringar i samhället (skolan som oberoende variabel).

Torsten Husén:

Svenskt utbildningsväsende i internationellt perspektiv, dnr 74/91

Projektet syftar, som framgått av ovanstående, till att initiera och genomföra fördjupade studier av tvärvetenskaplig karaktär av svenskt utbildningsväsende i internationell belysning med användning av IEA-projektets databank. Därvid tjänar projektet inte enbart som ett hjälpmedel för nedan berörd forskning utan avses även vara ett instrument vid forskarutbildning inom olika samhällsvetenskapliga discipliner.

De båda ovan angivna, övergripande syftena, initiering av projekt och forskarutbildning, uppnås genom att:

1. avgränsade delprojekt genomförs (se nedan);
2. forskare i olika discipliner stimuleras att använda IEA-materialet, t. ex. vid undervisningsmetodiska och utbildningsekonomiska studier;
3. metodstudier i statistik, ävensom övriga forskningsmetodiska studier, t. ex. skalteknik och testutveckling, genomförs; och
4. doktorander i statistik, ekonomi, statsvetenskap, pedagogik, psykologi och sociologi ges möjligheter till tvärvetenskaplig användning av IEA-projektets databank.

Verksamheten kommer sålunda i viss utsträckning att vara inriktad mot att ge service till forskare, som vill utnyttja databanken. Institutionen för internationell pedagogik har via IEA för en femårsperiod från Spencer Foundation erhållit fyra årliga stipendier för yngre forskare, vilka önskar utnyttja IEA-data. Förutsättningen för framgångsrikt användande av IEA:s databank är att även dessa forskare kan erhålla viss service. Ovan nämnda stipendier har visat sig ha hög attraktivitet. Erfarenheterna från det första fullständiga året av detta program är utomordentligt positiva, då framstående forskare i hård internationell konkurrens erhållit stipendierna. De har kunnat

tillföra institutionen värdefull erfarenhet och har varit en stimulans för forskarstuderande inom närliggande discipliner (Bulcock, 1974; Bulcock, Färgelind & Emanuelsson, 1974; Finn & Mattsson, 1974).

Sven Öhman:

Språkligt beteende: produktion och perception av tal, dnr 74/116

Den debatt om språkets roll i samhällsmekanismerna och i den enskilde individens liv, som har förts under den senaste tiden, utpekar förmågan att uttrycka sig språkligt och förmågan att förstå språkligt uttryckta innehåll som problem av utomordentlig betydelse för samhället. Projektet "Språkligt beteende: produktion och perception av tal" syftar till att kartlägga det beteende, som utmärker talandet och lyssnandet till tal. Projektet vill söka svar på frågor som: Hur går talaren till väga för att ta steget från innehåll till uttryck, och hur går lyssnaren till väga för att ta det omvända steget? Vilka är de mentala och motoriska operationer, som möjliggör beteendet i fråga? Vilken är den inre strukturen och den yttre organisationen hos operationerna? Den revolution, som lingvistik genomgått sedan Chomskys transformationsgrammatik framträdde under 1960-talet, antyder att svaren på dessa frågor kan ge öppningar mot några av psykologins djupaste frågeställningar. Mera närliggande resultat av direkt betydelse för undervisningen i modersmålet, främmande språk, dövpedagogiken, logopedin och den mot språkbehandling orienterade datateknologin kan förutses med säkerhet. Projektet avses att genomföras vid institutionen för lingvistik i Uppsala med modern experimentell utrustning, bl. a. en mindre datoranläggning, och med internationellt erkänd expertis på området.

Karl-Georg Ahlström:

Arbetsmiljö för synskadade. Utveckling av kognitiv ergonomi som arbetsutformningsteknik, dnr 74/124

Arbetsmarknaden för synskadade har under det senaste årtiondet kontinuerligt försämrats. De hantverksyrken som förr utgjorde synskadades främsta sysselsättningsområde har trängts ut från arbetsmarknaden till följd av rationalisering och teknisk utveckling. Den produktionstekniska utformningen av arbetsuppgifter ställer ofta sådana krav på den anställdes förmåga att själv tillgodogöra sig och bearbeta information att synskadades förmåga i dessa avseenden ej är tillräckliga. De försök som gjorts att komma till rätta med problemet genom ekonomiska bidrag för arbetsbiträden och subventioner av lönen för synskadade har inte visat sig verkningsfulla. De resurser som avsatts för särskilda arbetshjälpmedel och arbetsplatsanpassning för synskadade arbetare har knappast alls utnyttjats; man saknar teknik och kunskaper för att utnyttja resurserna.

Syftet med detta projekt är att utveckla lämpliga tekniker för arbetsutformning för synskadade. Speciell uppmärksamhet ägnas de för synskadade kritiska kommunikationsaspekterna.

Projektet avses resultera i:

- a. tekniker baserade på kognitiv psykologi och informationsteori för arbetsanalyser,
- b. förslag till förändringar i normal job-design, inkl. nödvändiga hjälpmedel, som krävs för att olika arbetsuppgifter skall kunna utföras av synskadade,
- c. spridning av resultaten i populariserad form till anpassningslärare, arbetsgivare, tekniska utbildningsanstalter och handikapporganisationer.

Projektet tar sammanlagt tre år. Den första projektfasen koncentreras på teori- och teknikutveckling, den andra på tillämpningsförsök och den tredje på informationsspridning.

János Mártony:

Talfel och talträning med gravt hörselskadade och döva, dnr 74/131

De gravt hörselskadades och de dövas tal har trots ökade tekniska möjligheter ej förbättrats tillräckligt under de senaste decennierna. Projektets mål är att öka effektiviteten av talträningen hos denna grupp av barn för att förbättra deras talproduktion och därmed deras sociala möjligheter till normal oral kommunikation.

Projektet omfattar:

1. studier av talfel, 2. analys av talfelens orsaker, 3. revidering av pedagogiska metoder för talträning, 4. förslag till konstruktion av nya tekniska hjälpmedel, 5. utprovning av reviderade och nya pedagogiska metoder, 6. uppföljning av resultaten.

Nils Trowald:

Forskning och utvecklingsarbete kring undervisningsmetodik för synskadade, dnr 74/132

Sedan 1966 har vid Lärarhögskolan i Uppsala pågått ett större forskningsprojekt kring de synskadades situation (projektet PUSS, pedagogiska undersökningar kring de synskadades studiesituation). Projektet avslutas 1975. PUSS har under sina sex år dels gjort en betydande insats för de synskadade, dels rönt stor internationell uppmärksamhet. Lärarhögskolan har erhållit löfte om vissa medel för fortsatt forsknings- och utvecklingsarbete kring

undervisningsmetodik för synskadade, men dessa medel är så kraftigt nerputade att projektet svårligen kan genomföras. Denna ansökan utgörs därför av en ansökan om "tilläggsmedel" för att kunna genomföra forskning kring tre nyckelområden.

1. *Förskolan*. Att genom analys av det synskadade förskolebarnets situation optimera förutsättningarna för barnets anpassning och inläring i den kommande skolan.

2. *Förflyttningsteknik*. Att genom utvärdering och metodiskt utvecklingsarbete skapa förutsättningar för en effektivare undervisning i förflyttningsteknik.

3. *Läsmedia*. Att genom undersökningar och metodiskt utvecklingsarbete kring speciellt läsmedia optimera synskadades läsmöjligheter.

Juridik

Folke Schmidt m. fl.:

Discrimination and Employment Law: A Comparative Study, dnr 74/81

Under tiden efter andra världskriget har vi i vårt land blivit alltmer medvetna om att man inom förvärvslivet skjuter åt sidan och missgynnar personer på grunder som strider mot de demokratiska värderingarna. Diskrimineringen kan bero på ras eller kön. Den kan också vara riktad mot främlingar. I flera länder är frågan om medlemskap i fackförening eller inte föremål för intensiv debatt. Ämnet berör centrala rättsliga problem. I andra länder har man rika erfarenheter grundade på omfattande lagstiftning och praxis och det är skäl att tro att frågor kring diskriminering kommer att bli alltmer betydelsefulla i vårt land. Det saknas jämförande rättsvetenskapliga undersökningar inom detta område. Den sökande arbetar sedan 1966 i en grupp om sex arbetsrättsliga forskare. Avsikten är att producera en bok som behandlar de problem som här nämnts.

Yash Ghai:

Impact of Economic Planning on the Law in Africa, dnr 74/93

Most countries in Africa make some efforts to direct and control the development of their economies, and formulate three- or five-year plans. Yet the legal systems of these countries are based on the French civil code or the English common law (with substantial sectors of customary law) which traditionally developed in response to private enterprise. As a result the efforts at control and direction of economy have posed a number of legal issues and problems, and has shifted the focus of a large number of economic decisions from private entrepreneurs to government administrators. The proposed study seeks to understand the impact of planning

through an examination of the following topics:

1. Impact on the legislative process
2. Law and administrative discretion
3. Law and ideology
4. Law and Public Corporation
5. Impact on the legal profession

The countries selected for study provide a combination of civil and common law traditions, as well as different ideologies of development, so that it is possible to test a number of hypotheses.

Medicin

Ragnar Rylander:

Effekter av samhällsbuller, dnr 74/17

I projektet avses att i laboratoriemiljö studera betydelsen av olika fysikaliska parametrar i samhällsbuller, i första hand expositionsfrekvens och bullernivå, för uppträdande av exponeringseffekter i olika miljöer.

Ett bullerlaboratorium skall konstrueras vilket medger simulering av olika bullermiljöer t. ex. överflygande flygplan, passerande trafik eller buller från byggnadsarbetsplatser.

Laboratoriet utföres så att det kan fungera för studier av kontorsmiljö, sovnmiljö samt hemmiljö.

Genom att studera reaktioner och den subjektiva värderingen av olika bullersituationer hos försökspersoner skall i första hand prövas validiteten av vissa nya principer för hur buller inverkar på människan. Förmågan att diskriminera mellan olika antal exponeringar skall prövas och sambandet mellan bullernivå och uppträdande av effekt skall utvärderas. Vidare skall effekten av olika "blandade" bullermiljöer som t. ex. flyg och trafik eller trafik och stationära bullerkällor belysas. I vidare utvecklingsarbete finns också möjlighet att pröva olika typer av industribullermiljöer.

Börje Cronholm:

Affektiva sjukdomstillstånd – en multifaktoriell analys av depressionssjukdomar och tvångsneuroser m. m. ur psykosociala, biologiska och farmakologiska aspekter, dnr 74/110

Projektet avser en kartläggning av psykologiska, sociala och biokemiska faktorerens betydelse vid depressiva tillstånd. Under de senaste tio åren har en snabb utveckling skett framför allt inom den biokemiskt orienterade depressionsforskningen och den farmakologiska depressionsbehandlingen. En forskargrupp har med stöd av Riksbanksfonden utvecklat tekniker för att öka den farmakologiska behandlingens effektivitet (dosering av medlen

på grundval av plasmakoncentrationsbestämningar). Man har också utvecklat förbättrade biokemiska analysmetoder för nedbrytningsprodukter (5-HIAA, HMPG, HVA) till de transmittorsubstanser (serotonin, noradrenalin, dopamin) vilkas funktioner antas vara störda vid vissa depressiva tillstånd.

Med hjälp av dessa metoder har nya hypoteser om depressionernas biokemiska korrelerat kunnat formuleras. Det är vår avsikt att pröva dessa hypoteser och också att försöka sätta in de biokemiska fynden i ett psykologiskt och socialt sammanhang – en typ av forskning som veterligen ännu ej tillämpats inom depressionsområdet. Man avser dessutom att undersöka hur den farmakologiska depressionsbehandlingen kan ytterligare förbättras.

Projektet omfattar sju delprojekt som delvis griper in i varandra. Psykopatologiska och psykosociala variabler (mätta med delvis nykonstruerade skattningsskalor och inventories) och psykodynamiska variabler (skattade på grundval av Rorschachundersökning) skall relateras till biokemiska variabler med hjälp av statistiska multivariatanalyser. Undersökningen som planeras omfatta olika typer av depressiva tillstånd görs i syfte att öka förståelsen för depressionernas uppkomstmekanismer och förbättra klassifikationen av dem, vilket i sin tur bildar grundval för val av lämplig behandlingsform. Som referensmaterial används data från friska försökspersoner, inkluderande en grupp tvillingar (i avsikt att studera ev. heritabilitet).

Vissa effekter av långtidsbehandling med tricykliska antidepressiva läkemedel skall undersökas. Effekterna av antidepressiva medel med olikartad effekt på serotonin- resp. noradrenalinneuron skall prövas och jämföras. Vidare skall effekten av antidepressiva medel prövas vid syära tvångsneuroser – en mycket invalidiserande sjukdom som av vissa forskare uppfattas som besläktad med depressionerna. Betydelsen av sänkta halter av aminosyran tryptofan (som i centrala nervsystemet omvandlas till neurotransmittorn serotonin) för psykopatologiska symtom efter tarmoperationer för extrem övervikt kommer att undersökas.

Alf Nachemson:

Konstruktion av ett generellt databassystem för retro- och prospektiv bearbetning av skoliospatienter, dnr 74/136

Orsaken till idiopatisk skolios är okänd. Troligen samverkar ett flertal faktorer så att en ryggradskrök uppstår och förvärras. Resultatet av behandlingen är likaledes beroende av ett stort antal olika faktorer, till vilka hänsyn måste tagas inför behandlingen av varje individuell patient. Den stora mängden information om varje patient är möjlig att ackumulera och använda endast med hjälp av datasystem. Ett sådant system möjliggör inte endast optimal behandling av varje patient, utan också härledning av de faktorer vilka orsakar skolios. Förutom genetiska faktorer kan följande vara av betydelse för ryggradskrökens etiologi: Barnets allra tidigaste tillväxtmönster

och motoriska utveckling, sjukdomar under de första levnadsåren, premorbid längd och viktökning, ryggens konfiguration med kyfos eller lordos. Med statistiska metoder baserade på vårt mycket stora hastigt växande patientmaterial skall ovannämnda faktorer studeras med avseende på betydelsen för skoliosens uppkomst. Databaserad information kommer också att effektivare möjliggöra en bedömning av den enskilda patientens behandling och prognos.

Naturvetenskap

Sten Gatenbeck:

Mykotoxinforskning, dnr 74/1

Över hela världen har reducerade skördar och sjukdomsfall i djurbesättningar iakttagits som följd av förgiftningar av svamptoxiner. Först under 1960-talet har man insett omfånget av detta problem och försökt att systematiskt fastställa arten av de toxiner som mögelsvamparna utsöndrar. Ett stort antal mykotoxiner är starkt cancerogena och har visat sig förekomma i både foder- och livsmedel av vegetabiliskt ursprung. Man har även uppmärksammat att infekterat fodermedel kan tillföra människan toxiner via animala livsmedel. Sådana fall har iakttagits i Norden. Även i Sverige finns det anledning att befara förekomsten av mykotoxiner i foder- och livsmedel.

Projektet vill utveckla metoder för analys av mykotoxiner samt kartlägga förekomsten av dem i vårt samhälle. Dessutom vill man utveckla metoder att via organismernas egna metaboliska kontrollsystem eliminera deras produktion av mykotoxiner.

Rolf Å. Larsson, Clas Florgård:

Registrering av vegetationsförändringar med fjärranalys. Metodutveckling, dnr 74/5

Att bevara partier med befintlig vegetation inom exploateringsområden tillmätts numera en allt större såväl miljömässig som ekonomisk betydelse. Kännedom om hur olika vegetations- och marktyper klarar anpassningen till den nya miljön är emellertid ofullständig. Ämnesområdet är ännu så länge tämligen outforskat.

På Järvafältet i Stockholms norra förorter bedrivs f. n. en bred tvärvetenskaplig forskning med syfte att klarlägga samband mellan exploateringen, de boendes slitage, förändringar i vegetationens ståndorsfaktorer och förändringar i vegetationen. Projektet benämns "Naturmark som resurs i bebyggelseplanering". Medverkande i projektet är landskapsarkitektkontoret Söderblom & Palm AB, Spånga, växtbiologiska institutionen, Uppsala, avd.

för marklära, Lantbrukshögskolan, inst. för kulturteknik, KTH, klimatgruppen, Statens inst. för byggnadsforskning och avd. för miljövård, Lantbrukshögskolan, i samarbete med Stockholms hälsovårdsnämnd. Projektet utförs som en detaljerad undersökning av förändringarna i 28 fasta provtytor. Dessutom beskrivs grovt förändringarna i området i sin helhet. Grundläggande för projektet är att samma parametrar undersöks under en lång följd av år (ca 15). För varje år sammanställs och systematiseras insamlade data i en arbetshandling. Genom den både djupa och breda forskningen blir denna mycket omfattande (200–300 sidor/år).

En viktig del av arbetet är årlig fotografering från fasta fotopunkter, dels av vegetationen i och invid provtytorna, dels vyer av större partier. Vid detta fotoarbete har möjligheten diskuterats att använda olika typer av film och att använda flygbildteknik. Filmtyperna ger information, som kompletterar varandra.

Om fotografering görs med bestämda intervall under en följd av år kan vegetationens successiva förändring p. g. a. exploateringen studeras. För Järvafältet finns registreringar av en mängd parametrar, som förväntas ändras vid bebyggandet. Här finns alltså unika möjligheter att utveckla och testa en fjärranalysmetod för studier av förändringarna. Om metoden visar sig användbar kan det nu omfattande fältarbetet minskas avsevärt vid framtida undersökningar av liknande slag. Flygbildtekniken ger möjlighet till extrapolering av resultat från ett fåtal provtytor inom ett exploateringsområde.

Mål

Att utveckla en fjärranalysmetod för registrering av förändringar i vegetationen och dess ståndortsfaktorer.

Att pröva analysmetoden i samband med pågående forskning om verkningarna av bebyggelseexploatering på Järvafältet.

Att tillföra ytterligare information till pågående forskning på Järvafältet.

Ulf Renborg m. fl.:

Konsekvenser av kontraktion inom vissa näringar, dnr 74141

Allmän bakgrund

Det nuvarande läget i vissa delar av landet präglas av hög instabilitet. Den kraftiga nettoutflyttningen från stora delar av framför allt skogslänen, förorsakad av kontraktionen inom jord- och skogsbruket, har resulterat dels i en uttunning av bebyggelsestrukturen, dels i en deformering av åldersstrukturen.

En fortgående negativ utveckling inom jord- och skogsbruket skulle få till följd att flera tröskelvärden för olika samhällsfunktioner underskrids och grundläggande förutsättningar för regionernas funktionsduglighet försvinner.

Syfte

Avsikten med projektet är att ange metoder och planeringsformer för att uppnå regionala strukturer inom vilka balanserade övergångar av produktionsfaktorer (människor och kapital) kan ske mellan sektorer och regioner och riskerna för allvarliga störningar därmed minimeras.

De erfarenheter som kan dras från kontraktionen inom de areella näringarna kan sedan ligga till grund för en modell för hur man i förväg skall kunna förutse konsekvenserna av kontraktion även inom andra näringar/branscher och därmed i god tid kunna vidtaga åtgärder för att undvika allvarliga störningar.

Delprojekt

I det totala projektet ingår fyra delprojekt enligt följande:

Delprojekt I, *Regionala konsekvenser av kontraktion inom jordbrukssektorn*, avser att studera flexibiliteten i de i jordbrukssektorn ingående resursvolymerna och deras användning för att få en uppfattning om det framtida spelrummet för reaktioner på olika åtgärder på kort och lång sikt. I detalj – på individnivå – studeras utvecklingen inom jordbrukssektorn för att spåra avgörande händelser och strategiska brytpunkter som förklarar utvecklingsförloppet. Dessa händelser är sannolikt till stor del att hänföra till generationsskiftena. Därefter görs en bedömning av det troliga och möjliga spelrummet för resurs- och produktionsförändringarna inom en viss given framtid. Olika alternativ konstrueras, vilka bedöms utifrån olika kriterier, exempelvis i alternativvärden, arbetsproduktivitet eller energiproduktivitet.

Delprojekt II, *Skogsbrukets betydelse för sysselsättning och inkomst*, avser att på företagsnivå analysera skogsbrukets aktuella och potentiella sysselsättningsskapande effekt under olika förutsättningar med avseende på produktionsinriktning och arbetsteknik. Syftet är att analysen skall byggas ut till en sektorsanalys med hjälp av en aggregerad modell. Skogssektorns oenhetliga struktur motiverar en uppdelning på delsektorer, t. ex. storskogsbruk och skogsbruk i kombination med jordbruk. För delsektorerna definieras ett antal relevanta typföretag samt alternativa produktionstekniker. Skillnader i kostnader och dagsverksåtgång studeras. Syftet med sektorsanalysen är att visa hur skogsbrukets samlade resultat med avseende på sysselsättning, inkomst osv. påverkas av resultaten hos de enskilda företagen.

Delprojekt III, *Sysselsättningsgenerering*, avser att för en region kvantitativt bestämma relationen en ursprunglig sysselsättningsförändring i en sektor och den totala sysselsättningsförändringen i regionen, dvs. sysselsättningsmultiplikatorn. Multiplikatorns storlek mäter alltså graden av lokal förankring hos olika sektorer. En hypotes är att denna lokala förankring är betydligt större för lantbrukssektorer än för industriföretag. Följaktligen torde alla förändringar som sker i de förra ha mycket större konsekvenser

för den lokala ekonomin. Intersektoriella analyser (input-output-studier) på regional basis har tidigare genomförts av bl. a. ERU. Dessa studier omfattade emellertid endast industriföretag. Avsikten i detta fall är att lägga tonvikten på lantbrukssektorer och deras betydelse för sysselsättningsgenerering. Som analysmetod kommer "From-to"-metoden att användas. Denna metod har flera av "input-output"-metodens fördelar men är mindre datakrävande.

Delprojekt IV, *Flöden, restriktioner och tröskelvärden – en modell för balanserade förändringar i regional sysselsättning – och ortstruktur*, avser att behandla de rumsliga aspekterna av olika utvecklingsalternativ inom de areella näringarna. Målet är att ange en sorts nätverksplan som tidsmässigt avstämmer effekterna av sektorsvis företagen rationalisering mot en tillväxt av näringslivet som såväl sektor- som ytmässigt fördelar sig på ett önskvärt sätt. En sådan nätverksplan kan sedan utvecklas till en generell modell för balanserad regional utveckling vid kontraktion inom vissa näringar.

Lennart Axel Bergström:

Informationssystem för trädgårdsvetenskap och landskapsplanering, dnr 74167

Grafisk analys och presentation i färg av olika datamängder sker i dag helt manuellt, vilket är mycket tids- och resurskrävande med stora kostnader. En väsentligt snabbare teknik, som färgbildskrivaren innebär, kan här testas med stor noggrannhet som underlag för fortsatt utveckling av tekniska hjälpmedel för trädgårdsvetenskap och landskapsplanering.

Politiker, tjänstemän och allmänhet engagerade både i den centrala, regionala och kommunala planeringen av mark och naturresurser är de parter som avses kunna använda resultaten.

Resultaten bör förmedlas direkt i en försöksverksamhet till berörda parter, utnyttjade dataprogram installeras vid universitetens datacentraler i Göteborg, Lund, Stockholm och Uppsala.

För närvarande finns ingen liknande utrustning för färgredovisning tillgänglig ens internationellt sett.

Ett flertal tillämpningsstudier kan omedelbart starta inom lantbrukshögskolans intresseområde tillsammans med olika myndigheter och forskningsprojekt.

Inom Malmöhus län finns flera andra utmärkta studier av luftföroreningsutsläpp och vattenföroreningar vars data bör kunna användas för att vidareutveckla ett ekologiskt inriktat informationssystem med färgbildskrivaren.

Länsstyrelsen bedriver dessutom en regelrätt försöksverksamhet med nya kontrollsystem av luft-, vatten- och markföroreningar i samband med sitt löpande arbete (Fransson m. fl.).

Vid avdelningen för landskapsplanering finns ett projekt om friytornas funktion i urbant präglade områden (Englesson, Johnson). Detta projekt

som stöds av skogs- och jordbruksforskningsrådet ger goda möjligheter att utveckla ett ekologiskt inriktat informationssystem.

Försök med olika landskapsanalyser som planeringsunderlag bedrivs vid avdelningen (Johnson, Widerström) tillsammans med ekologisk botanik (Malmer, Borg) och skogshögskolan (Björkhem), med stöd från naturvårdsverket.

Kommunalt inriktade studier bör kunna genomföras i Skåne (Lunds kommun m. fl.) och i Göteborgsområdet t. ex. Lygnerområdet (Nord m. fl.). Även inom planerade och pågående trädgårdsvetenskapliga projekt bör systemet kunna prövas (Kristoffersen m. fl.).

En god möjlighet för landskapsplanering till internationell samverkan och erfarenhetsutbyte finns inom projektet med forskare från Tyskland (Kiemstedt m. fl.).

Statens råd för skogs- och jordbruksforskning:

Gemensam utredning, syftande till samordnad satsning på effektivaste möjliga mykotoxinforskning, dnr 74169

Fyra ansökningar rörande mykotoxinforskning har inkommit till statens råd för skogs- och jordbruksforskning, vilka har behandlats vid jordbrukssektionernas vårsammanträde den 25 april 1974. Efter ingående diskussion av mykotoxinproblemet, vilket även gett anledning till två motioner (nr 505 och 840) i riksdagen våren 1974, enades ledamöterna om att hela frågan borde underkastas en opartisk granskning och kartläggning att läggas till grund för effektivaste möjliga insats av fortsatta forskningsresurser.

Humaniora

Sverker Ek:

Svensk dramatik 1900–1975, dnr 73177

Det framlagda projektet syftar till att kartlägga det bestånd av svensk taldramatik från perioden 1900–1975 som finns tillgängligt i offentliga och privata samlingar i Sverige och Finland samt att ge en allsidig analys av detta material. Projektet uppdelas i tre varandra kompletterande delprojekt, nedan kallade A, B, C.

Delprojekt A syftar till en fullständig inventering av otryckt svensk taldramatik. Resultatet kommer att presenteras i en bibliografi, successivt publicerad i avsnitt på ca 75–100 sidor, som till sist ackumuleras i tre sammanfattande register. Dessutom planeras en metodisk kartläggning av de i svenska och finska arkiv förekommande bild- och klippssamlingar som rör drama och teater.

Delprojekt B avser att inom det av projekt A framtagna materialet och

tidigare bibliograferat tryckt material urskilja lätt kvantifierbara fakta, vilka efter innehållsanalys kan ange tendenser inom repertoaren vid olika teatrar och under olika tidsperioder. Ifall en första pilotundersökning av ett delmaterial visar sig ge hållbara resultat, bör arbetet utföras på hela materialet som en monografisk studie.

Delprojekt C kompletterar det närmast föregående genom en rad punktanalyser av enskilda teaterföreställningar. Dessa undersökningar publiceras separat som kortare monografiska studier tillsammans med en textkritisk edition av dramat i fråga.

Projektets *teoretiska* värde får anses ligga däri, att delprojekt B och C utgör teatersociologiskt och semiologiskt inriktade studier inom svensk dramaforskning. Projektet kan dessutom sägas ha två *praktiska* funktioner. För det första bör den inom delprojekt A genomförda förteckningen, bortsett från dess bibliografiska egenvärde, kunna bli ett nödvändigt instrument för framtida dramaforskning. Det är att märka att en stor del av 1900-talets dramatik – inte blott översättningar utan även originalpjäser – ligger okänd och obearbetad i företrädesvis teaternas arkiv. För det andra bör delprojekt B och C kunna ge ökade kunskaper om vissa centrala tendenser inom modernt svenskt teaterliv. Därutöver bör dessa bägge varandra kompletterande undersökningar kunna tillföra den aktuella kulturdebatten ökad information om den närmast föregående tidens synsätt och värderingar och därmed vidga perspektivet, inte bara på drama och teater utan också på samhällsföreteelser som nått sin sceniska artikulering.

Brita Malmer:

Sveriges mynthistoria, avsnittet Sturetiden, dnr 74/11

För såväl den numismatiska forskningen som angränsande vetenskapsgrenar har bristen på en modern svensk mynthistoria länge varit besvärande. 1942 utsåg Vitterhetsakademien en kommitté med uppgift att undersöka förutsättningarna för åstadkommandet av en svensk mynthistoria. 1953 publicerades en av tio planerade volymer varefter arbetet i stort sett legat nere främst på grund av bristande tillgång på kompetent arbetskraft.

Anledningen till ett återupptagande av projektet är den vid myntkabinetet pågående bearbetningen av ett av de största myntfynd som någonsin påträffats i Sverige, 16 000 mynt från Sturetiden, funna i Västerås 1972. Genom detta fynd har källmaterialet till en av de mest dynamiska perioderna i svensk penninghistoria mångdubblats.

Projektet *Sturetidens mynthistoria*, som ingår i det större projektet *Sveriges mynthistoria*, avser det samlade monetära materialet från perioden, ca 18 000 mynt. Projektets målsättning är dubbel:

1. En uttömmande presentation av källmaterialet.
2. En på såväl numismatiskt som skriftligt källmaterial baserad penning-

historisk översikt av perioden med hänsynstagande även till den internationella penningvärdesproblematiken.

Trots ett jämförelsevis rikligt skriftligt källmaterial har Sturetidens penningväsende till stor del varit höljt i dunkel, främst på grund av de kvantitativt starkt dominerande anonyma präglingarna. Ett av de moderna numismatikens främsta hjälpmedel för att datera anonyma myntserier är den jämförande stampforskningen, en metod som utvecklats bl. a. just vid myntkabinetet. Undersökningen av Västeråsfyndet har lagts upp som en jämförande studie över de 32 000 stampavtrycken. Viktiga preliminära resultat har redan uppnåtts. Systematiseringen av det väldiga materialet innebär helt nya möjligheter att penetrera penningväsendets betydelse för den ekonomiska utvecklingen under Sturetiden. Stampundersökningen måste emellertid fullföljas samt kombineras med undersökning av övriga objektivt registrerbara element såsom vikt, silverhalt, inskriftsvarianter m. m. En omfattande statistisk bearbetning är nödvändig. Det är angeläget att även det skriftliga materialet, kursuppgifter, myntförordningar, uppgifter om priser och löner m. m. infogas i undersökningen.

Roland Nordlund:

Strukturförändringar i det svenska agrarsamhället under 1500-, 1600- och 1700-talen, dnr 74/63:1

Syfte

Projektet ämnar studera utvecklingen av det svenska agrarsamhället under 1500–1700-talen. Utvecklingen inom några väsentliga sektorer av detta samhälle kommer att undersökas, såsom befolkning, bebyggelse, jordägo- och jordbesittningsförhållanden, social struktur, skatter och pålagor, produktion och konsumtion. *Undersökningarna syftar ytterst till att klarlägga sambanden mellan utvecklingen inom agrarsamhällets olika sektorer och förklara förändringarnas mekanism.*

Avgränsningar

1. Tid

Valet av undersökningsperiod är främst betingat av målsättningen att undersöka det svenska agrarsamhället i förvandling. Den valda tidsperioden fyller två viktiga krav för denna målsättning. För det första är den tillräckligt lång för att bestående och djupgående förändringar skall kunna observeras och analyseras. För det andra lämpar sig 1500–1700-talen som undersökningsperiod väl därför att den är en ekonomisk och social övergångstid.

2. Rum

Valet av undersökningsområde(n) kan vid närvarande tidpunkt ännu inte ske med säkerhet. Det säger sig självt att forskningar med den uppläggning som skisserats ovan - lång undersökningsperiod och flera huvudsektorer inom agrarsamhället - endast kan genomföras på små undersökningsområden. Det har bedömts som realistiskt att starta med 3-4 områden av sockenstorlek; punktundersökningar kommer med all sannolikhet att behövas på lägre och högre nivåer (by och härad). Undersökningsområdena kommer att väljas med tanke på att de representerar agrarsamhällen med olika socioekonomiska strukturer.

Sten Carlsson m. fl.:

Industrialiseringen, familjen och individen. Sundsvallsdistriktet 1850-1930, dnr 74/129

Projektet avser att undersöka det industriella genombrottets betydelse för den enskilda människan och för familjen i 1800-talets samhälle. Undersökningarna kommer främst att inriktas på demografiska och socialhistoriska problemställningar, såsom arbetsvandring, inflyttning, assimilation, social mobilitet samt problem rörande familjen och familjebildningen. Även områdets migrationsmönster kommer att ägnas ett ingående studium. En förutsättning för projektet är att den demografiska databasen i Haparanda beslutat genomföra en insamling av material rörande Sundsvallsdistriktet. Detta torde bli databasens första stora regionala satsning. Samtidigt har från databasens sida uttryckts önskemål om att på detta sätt få det insamlade materialet prövat av på området erfarna forskare. Sundsvallsdistriktet genomgick under senare delen av 1800-talet en industrialisering av genomgripande karaktär för såväl samhälle som individ. Sågverksindustrin kom att dominera och området hade relativt sett landets största befolkningstillväxt beroende på inflyttning och stort födelseöverskott. Inflyttningen ägde rum från skilda delar av Sverige och Norge men även från Östersjöstaterna och Nordamerika.

Övrigt

Martin Fehrm:

Tryckningsbidrag för Forskning och Framsteg, dnr 74/161

Forskning och Framsteg har under 1974 ytterligare ökat sin prenumerationsstock och möts med allt större intresse av läsekrets och massmedia. Antalet prenumeranter har sedan årsskiftet ökat med ca 2 100 till 11 400 i oktober 1974. Utvecklingen har skett trots att prenumerationspriset under 1974 höjdes från 40 till 45 kr.

Kungl. vetenskapsakademien:

Produktstöd för utgivning av AMBIO, dnr 74/118

AMBIO:s första nummer gavs ut i mars 1972 med insikten att miljöfrågorna kräver kommunikation och information såväl över de vetenskapliga fackgränserna som mellan forskare och samhälle och över de nationella gränserna. Tidskriften gjordes därför tvärvetenskaplig och engelskspråkig. Målsättning: att föra ut information till forskare, lärare och studerande, till politiker och beslutsfattare inom förvaltningen och industrin och till allmänheten. Tidskriften skall i första hand koncentrera sig på svensk och nordisk miljöforskning men står också öppen för internationella bidrag. Att få ökade resurser för bättre belysning av samhälleliga och sociala aspekter på miljöfrågorna är huvudorsaken till denna ansökan.

B. Avslutade och pågående projekt 1965-1974

Ekonomisk historia

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
1965				
11-A	Det svenska välståndets utveckling 1925-1960	Artur Attman Oscar Bjurling Karl-Gustaf Hildebrand	Göteborg, Lund Uppsala	1966-71
1971				
71/11	Sammanställning, urval och förberedande bearbetning av källmaterialet rörande Kreugerkoncernen intill år 1932	Sven Ulric Palme	Stockholm	1971
1972				
72/54	Studier om Kreugerkoncernen	Sven Ulric Palme	Stockholm	1973-75
1973				
73/63	Orsakerna till den offentliga sektorns expansion under 1900-talet	Bo Gustafsson	Uppsala	1974-75
1974				
73/96	Fabriksindustrins uppkomst i Sverige 1820-1870	Carl-Axel Nilsson	Lund	1974-75
74/9	Det svenska agrarsamhällets strukturförändringar och anpassningsmekanismer under folkräkningsperioden på 1700- och 1800-talen	Rolf Adamson	Stockholm	1974-75
Företagsekonomi				
1966				
58	Nordisk industriell integration	Sune Carlsson	Uppsala	1966-73
84	Integrerad kalkylering av sjötransporter	Thomas Thorburn m. fl.	EFI Stockholm	1966-69
1967				
104	Några företagsekonomiska problem i samband med ekonomisk tillväxt	Bertil Näslund	Stockholm	1967-73
117	Statliga styrmekanismer visavi kommunernas investeringar	Ernst Jonsson	EFI Stockholm	1967-70
120	Studier av prissättningsprocesser	Jan Odhnoff	EFI Stockholm	1967-68

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
67/34 A	Organizational Structure and Organizational Strain	Bengt Stymne	Stiftelsen företagsadministrativ forskn. Stockholm	1967-68
B	Innovationer i svenska personalavdelningar	Eric Rhenman	Stockholm	»
C	Flexibiliteten hos produktions-system för ett flertal systematiska och stokastiska variationer	Eric Rhenman	Stockholm	»
67/53	Beslutsmodeller och lönsamhetskriterier vid gruvsdrift och malmbehandling	Nils-Erik Norén	EFI Stockholm	1967-69
67/42	Administrativ rationalisering	IVA	IVA Stockholm	1967-69
1968				
68/18	Praktiska tillämpningar av Bayesiansk beslutsteori på ekonomiska problem	Karl-Axel Stael von Holstein	EFI Stockholm	1968-71
68/19	Kommunala kostnadsfunktioner	Sune Tjernström	EFI Stockholm	1968-70
68/33	Studium av några företags-ekonomiska problem rörande industriforskningens ekonomi	Bertil Näslund	Stockholm	1968-70
68/20	Studium av informations- och transaktionsbeteende på aktie-marknaden	Ulf Lundman	EFI Stockholm	1968-69
68/21	Utveckling inom företag i skilda miljöer 1957-1967	Rolf Back Hans Dahlborg Lars Otterbeck	EFI Stockholm	1968-71
1969				
69/37	Dryckesförpackningar ur samhällelig ekonomisk synpunkt, och möjligheterna att styra dessas utveckling	Jens Lindberg Lars Ohrell	Stockholm	1969-73
69/33	Processanalyser inom marknadsföringsområdet	Bengt Brodin Jan Valdelin	EFI Stockholm	1969-72
69/34	Data- modell- lösningsmetod	Jan-Erik Österlund	EFI Stockholm	1969-70
69/35	Mål och målformuleringar för statliga myndigheter	Alfred Bretschneider	EFI Stockholm	1969-72
1970				
70/8	Heuristisk programmering - en lösningsmetod för stora och komplicerade företags-ekonomiska problem	Göran Bergendahl	Stockholm	1970-73
1971				
70/81	Kreditpolitikens verkningar på kreditgivningen mellan företag	Erling Pettersohn	EFI Stockholm	1971-75

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
1972				
72/1	Kontaktsystem inom samt mellan näringsliv och förvaltning	Bertil Thorngren	EFI Stockholm	1972-73
72/43	Organisationsstruktur och företagets tillväxt	Richard Normann	SIAR Lund	1972-73
72/77	Kapitaltillväxt, kapitalstruktur och räntabilitet	Sven-Erik Johansson	EFI Stockholm	1973-75
1974				
74/18	Uppföljning av investeringar	Ingemund Hägg	Uppsala	1974-75
<i>Nationalekonomi</i>				
1965				
8	Utvidgning och generalisering av en vid Gbgs univ. utarbetad prognos- och planeringsmodell för regional- och kommunal-ekonomisk utveckling	Åke E. Andersson	Göteborg	1966
12-A	Realkapitalundersökningen	Ingvar Svennilson	Stockholm	1966-68
1967				
138	Resursfördelningen vid marknadsimperfectioner	Peter Bohm	Stockholm	1967-72
132	Cost-benefit-analyser av arbetsmarknadspolitiska åtgärder	Harald Niklasson	Lund	1967-75
67/28:A	Den regionala resursfördelningsproblematiken	Ragnar Bentzel	Uppsala	1967-70
67/51	Statlig arbetsmarknad 1945-1967 med särskilt avseende på löneförhållanden och löneutveckling	C. G. Lindell	Stockholm	1968-69
1968				
68/20	Studium av informations- och transaktionsbeteende på aktiemarknaden	Ulf Lundman	EFI Stockholm	1968-69
1969				
68/39	Naturresurser miljö och samhälle	Erik Dahmén	EFI Stockholm	1969-73
68/47	Studier i allokeringsteori	Jan Herin Louis Taylor	Stockholm	1969-72
68/71	Spridning av ny teknik inom industrin	Lars Nabseth	Industrins utr. inst. Stockholm	1969-71
68/81	Immigrationens ekonomiska effekter för Sverige	Eskil Wadensjö	Lund	1969-71

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
69/55	Lokal lönebildning	Horst Hart Casten von Otter	Göteborg	1969-70
69/13	An Analysis of Development Effects of International Assistance, with Special Reference to Swedish Bilateral Aid Programs	Marian Radetzki	Stockholm	1969-72
68/88	Planering och ekonomisk politik: en studie av faktorer i den Indiska landsbygdens utveckling	Tarlok Singh	Inst. för int. ekonomi Stockholm	1969
69/30	Studier i Ceylons utvecklingsplanering	Birger Möller	Göteborg	1969
69/41	The Development of Traditional Dwellings in Tanzania	Rune Karlsson	Lund	1969-70
1970				
69/108	Budgetundersökningen	Lars Werin	Stockholm	1970-75
69/107	Symposium i Stockholm 1969 om Sydasiens utvecklingsproblem	Erich Jacoby	Stockholm	1970
1971				
71/16	Transportekonomisk forskning	Peter Bohm Guy Arvidsson	Stockholm	1971-74
71/20	Ekonometrisk modell för Sverige	Erik Ruist	Stockholm	1971-76
1972				
72/60	Ekonomisk tillväxt i Sverige, Japan och Turkiet: en jämförande studie av framgång och misslyckande	Besim Üstünel	Stockholm	1973-74
1973				
73/31	Internationaliseringsprocessen och den nationella ekonomiska politiken	Assar Lindbeck	Stockholm	1974-75
73/72	Futures of Sweden in a global industrial system	Lars Otterbeck	EFI Stockholm	1974
1974				
74/35	Programmet för utvecklingsforskning	Håkan Lindhoff	EFI Stockholm	1975
74/42	Rättsekonomisk forskning	Göran Skogh Ingemar Ståhl	Lund	1974-75

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
1968				
68/34	Uppbyggande av sociologiskt dataarkiv	Sveriges Sociologförbund	Stockholm	1968-69
68/61	Studier av företagsnämnder	Edmund Dahlström	Göteborg	1968-74
68/17 A	Märstaundersökningen. En studie av social och kulturell förändring	Birger Lindskog	Uppsala	1969-71
68/10	Cross-national research on family functioning and disorganization	Ludwig L. Geismar	The State University of New Jersey	1969-72
68/91	Programmet för sociologisk trendanalys	Gösta Carlsson	Lund	1969-74
69/19	Social rörlighet i Sverige	Robert Eriksson	Stockholm	1969-71
69/61	Samverkan på arbetsplatsen	Edmund Dahlström	Göteborg	1969-74
69/60	Sociologisk och socialpsykologisk alkoholforskning	Jan Trost	Uppsala	1969-71
69/39	Central dokumentation av masskommunikationsforskning	Olof Hultén	Tidn. utg. föreningen PUB, SR Stockholm	1969-72
1970				
69/81	Arbetsengagemang genom ökat inflytande på det egna arbetet; experiment med arbetsutformning och arbetsorganisation	Reine Hansson	PA-rådet Stockholm	1970-72
69/90	Undersökning av samspelet mellan människa, arbetsplats och arbetsuppgift	Ulf Åberg	KTH Stockholm	1970-72
70/6	Invandrarnas och de etniska och religiösa minoriteternas sociala och psykologiska problem i Sverige	Arne Trankell	Stockholm	1970-75
69/62	Äktenskaplig anpassning	Jan Trost	Uppsala	1969-74
69/82	Ungdom och politik	Olof Frändén	Stockholm	1970-73
70/22	Etermediakonsumtionens omfattning och inriktning	Björn Höjjer	SR Stockholm	1970-75
69/118	Vetenskapsteoretiska förutsättningar för sociologi och socialpsykologi	Joachim Israel	Köpenhamn	1970-71
1971				
71/77	Samhällsstruktur och social förändring i de nordiska länderna	Erik Allardt	Helsingfors	1972

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
71/21	Social och politisk förändring i Latinamerika - fallet Colombia	Ulf Himmelstrand Orlando Fals Borda	Uppsala Colombia	1971-75
68/17B	Attman: ett datorbaserat socio-cybernetiskt utredningssystem	Hans J. Holstein Ulf Himmelstrand	Uppsala	1972-74
71/13	"Benefits" och "Costs" i samband med arbetskraftens geografiska rörlighet	Georg Karlsson Walter Korpi	Umeå Stockholm	1972-76
1972				
72/4A	Experiment med en samrådsprocess för utveckling av arbetsledningsfunktionen i företaget	Göran Ekvall	PA-rådet Stockholm	1972-74
72/4C	Organisationsutveckling för ökat medinflytande i tjänstemannaföretag	Bengt Stymne	EFI Stockholm	1972-75
72/40	Utslagningen på arbetsmarknaden	Hans Berglind	Stockholm	1972-75
72/57	Undersökning av "kreativitetsreserven" bland industriarbetare	Göran Ekvall	PA-rådet Stockholm	1973
1973				
73/20	Plurala samhällen - en jämförande studie i kulturell sammansättning och social integration i fyra utomeuropeiska nationer	Ulf Hannerz	Stockholm	1974-75
73/66	Sammanboende ogifta och äktenskapsfrekvensen	Jan Trost	Uppsala	1974-75
73/70	Effektiviteten i demokratiska arbetsorganisationer - en studie av de anställdas insatser och utbyte i några löntagarägda företag	Edmund Dahlström	Göteborg	1974-75
1974				
73/87	Informationsstrategier. Analys och utvärdering av försök med spridning av u-landsinformation genom multimedia	Ulf Himmelstrand Lars-Owe Hedman	Uppsala	1974-75
73/89	Storarbetsplatser - en studie i permanent tillfällighet	Bengt Rundblad	Göteborg	1974-75
74/117	Samhällsstruktur, predikament och social förändring	Ulf Himmelstrand	Uppsala	1975-76
74/125	Det allmänna rättsmedvetandet	Ulla Bondeson	Lund	1975

Statistik

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
<i>1966</i>				
38	Ickelineära kunskapsmodeller (NIPALS)	Herman Wold	Uppsala	1966-73
95	Optimala estimations- och planeringsförfaranden vid upprepade stickprovsundersökningar	Gunnar Kulldorff	Umeå	1966-75
<i>1967</i>				
118	Fel i undersökningar	Tore Dalenius	Stockholm	1967-73
67/15	Demografiska kohortstudier	Carl-Erik Quensel	Lund	1967-68
<i>1968</i>				
68/14	Systemanalys med sannolikhetsteori och grafteoretiska metoder	Ove Frank	Stockholm	1968-71
68/29	Studier av stickprovsteorier vid ändliga populationer med speciell inriktning på upprepade stickprovsundersökningar	Lennart Gustafsson	Umeå	1968-70
68/30	Studier av optimala stickprovsplaner vid ändliga populationer med speciell inriktning på utnyttjande av hjälpinformation	Jan Nordlander	Umeå	1968-70
<i>1971</i>				
70/51	Sveriges befolkning 1750-1970	Erlend Hofsten	Stockholm	1971-72
71/78	Statistiska undersökningar över svensk nativitet och nutrialitet	Hjalmar Sjövall	Stockholm	1971-73
<i>1974</i>				
74/14	Integrerade demografiska prognoser	Ingvar Holmberg Åke E. Andersson	Göteborg	1974-75
74/77	Kausalmodeller i låginformativa situationer	Herman Wold	Göteborg	1975
74/96	Personintegritet vid statistiska undersökningar	Tore Dalenius	Stockholm	1975

Statskunskap

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
<i>1965</i>				
17	Kommunal indelning - kommunal självstyrelse	Jörgen Westerståhl	Göteborg	1965-75
<i>1966</i>				
22-A	Demografiska modeller	Hannes Hyrenius	Göteborg	1966-73
90	Ideologier och värderingar i svenska skolböcker	Herbert Tingsten	Stockholm	1966-67
<i>1967</i>				
143/4	Central European Project	Karl Birnbaum	Utrikespol.inst. Stockholm	1967-69
67/52	Den svenska valmanskåren 1866-1968	Leif Lewin	Uppsala	1966-67
67/31	Det nutida svenska partiväsandets struktur och funktionssätt	Olof Ruin	Stockholm	1968-72
<i>1968</i>				
68/27	Innehåll och struktur hos massmedia	Jörgen Westerståhl Stig Hadenius	Göteborg	1968-72
68/22	Svensk flygindustri 1945-1965	Ingemar Dörfer	Stockholm	1968-71
68/46	Dag Hammarskjöld som generalsekreterare	Brian Urquart	New York	1969-72
<i>1969</i>				
69/53	Representationsundersökningen	Bo Särilvik	Göteborg	1969-72
69/22	Internationella normer och krig	Kjell Goldmann	Utr.pol.inst. Stockholm	1969-70
<i>1970</i>				
70/3	Diskussionen om begreppen framsteg och historisk nödvändighet i marxismen omkring sekelskiftet	M. Orlanski	Stockholm	1970-73
70/44	Förvaltningen och dess omgivning	T. Anton	Stockholm	1970-72
70/46	Mikrofilmning av tjeckoslovakiska tidningar	Andreas Ådahl	Uppsala	1970
70/61	Svenska och norska attityder till Förenta staterna	Peter Grothe	Stockholm	1970-71
<i>1971</i>				
71/23	Integration, suveränitet, neutralitet	Krister Wahlbäck	Stockholm	1971-75

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
1972				
71/96	Kamp utan vapen. Fallstudier av icke-militära kampformer under 1900-talet	Olof Kleberg	Uppsala	1972-75
72/6	En studie för Pacem in maribus om avrustning i världshaven	Indar Jit Ricky	International Peace Academy, New York	1972
72/15	Demokratin i fackföreningsrörelsen	Leif Lewin	Uppsala	1973-75
72/16	Politisk resocialisation av invandrare	Tomas Hammar	Stockholm	1972-75
72/51	Världsbildsundersökningen	Jörgen Westerståhl Stig Hadenius	Göteborg	1972-75
1973				
73/2	Den statliga regionala förvaltningen och dess omgivning	Nils Stjernquist	Lund	1973-75
73/34	Revolutionär och reformistisk politik 1929-39. Från Ådalen till Salt-sjöbaden	Sigurd Klockare	Gruppen för samhällsstudier, Socialdemokraterna Stockholm	1974-75
1974				
74/2	Remissväsendet i den politiska beslutsprocessen	Bo Bjurulf	Lund	1974-75
74/4	Det högre utbildningsväsendet	Olof Ruin	Stockholm	1974-75
74/24	En månads intensivbevakning av Sveriges Radios resp. BBC:s och ITN:s utbud av nyheter och nyhetskommentarer	Jörgen Westerståhl	Göteborg	1974-75
74/58	Maktprojektet	Elias Berg	Stockholm	1975
74/60	Det statliga utredningsväsendet i Sverige	Björn Molin Jörgen Westerståhl	Göteborg	1974-75
74/102	Beslutsprocessen inom socialdemokratin 1955-60	Hans Meijer	Linköping	1975
<i>Forskning om forskning</i>				
1965				
4/1	Forskningspolitiska programmet	Stevan Dedijers	Lund	1966-70

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
1966				
14	Forskningsprocessens sociologi	Gunnar Boalt	Stockholm	1966-74
1969				
69/38	Forskningen och forskningens psykologi	Bertil Nordbeck	Lund	1969-73
1970				
70/102	Strategiska val i den framtida forskningspolitiken	Ingmar Ståhl	Lund	1970-71
1973				
73/25	En studie av den tvärvetenskapliga samhällsforskningens villkor i det svenska universitetssystemet	Stevan Dedijer	Lund	1973-74
<i>Psykologi/Pedagogik</i>				
1966				
29	Självinstruerande metoder för träning i talperception	Karl-Georg Ahlström	Lärarhögskolan Uppsala	1966-70
103	Fysisk arbetsförmåga, subjektiv ansträngning och psykisk prestation	Gunnar Borg	Psykotekn. inst. Solna	1966-74
1967				
128	Personalpsykologiska och personaladministrativa återverkningar av långt driven kontorsautomation	Sigvard Rubenowitz	Göteborg	1967-68
130	Optimering av och fältundersökning med experimentell personlighetsdiagnostisk metod (DM-testet)	Ulf Kragh	Lund	1967-73
149	Komparativa mål- och processanalyser av skolsystem (kompass-proj.)	Urban Dahllöf	Göteborg	1967-72
152	Personlighet och skol Anpassning	Ingrid Gottfries Sven Marke	S:t Lars sjukhus Lund Socialhögskolan Lund	1967-68

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
154	Undersökningar av relationen mellan å ena sidan avstånd i tid och rum å andra sidan graden av emotionellt engagemang	Gösta Ekman	Stockholm	1967-68
67/1	Effekter av monoton och isolering på psykologiska och biokemiska funktioner	Marianne Frankenhaeuser	Stockholm	1968-72
67/66	Datamaskinreglerad processforskning inom psykologi	Gunnar Johansson	Uppsala	1967-74
67/69	Temporala aspekter på sensoriska processer, särskilt adaptation inom skilda sinnesområden	Gösta Ekman	Stockholm	1967-70
67/58	Undersökning av svenskt u-hjälpstänkande	Stig Lindholm	Stockholm	1967-69
1968				
67/90	Cross-national study of educational achievement in six subject areas as related to social economic and pedagogical factors (IEA)	Torsten Husén Douglas Pidgeon	Lärarhögskolan Stockholm	1969-73
67/76	Perceptuell utveckling och inre aktiveringsmekanismer hos fisk	Gunnar Goude	Stockholm	1968-70
67/85	Kriminologisk differentiell forskning	Daisy Schalling	KI Stockholm	1968-71
67/92	Psykologiska aktiveringsproblem inom åldringsvården	Sigvard Rubenowitz	Göteborg	1968-69
68/7	Psykologiska testmetoders tillämpbarhet inom skilda samhällsområden	Lars Kebbon	Skand.testförl. Stockholm	1968-71
68/41	Fortsatt inlärningsforskning	Mats Björkman	Umeå	1968-73
1969				
68/50	Den nervösa och hormonella kontrollen av det sexuella beteendet	Knut Larsson	Göteborg	1969-74
68/80	Klinisk inferens: studier rörande problem vid personbedömning	David Magnusson	Stockholm	1969-72
68/77	En undersökning av mentalhälso-relevanta miljöfaktorer i yrkesarbete och andra livsområden	Gunnela Westlander	PA-rådet Stockholm	1969-74

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
69/27	Utveckling och prövning av generell modell för urval och klassificering av personal	Bertil Mårdberg	PA-rådet Stockholm	1969-74
68/85	Etologiska principer för mänskligt massbeteende i relation till befolkningstillväxt	Ulla Olin	New York	1969-71
69/8	Frihet och jämlikhet som pedagogiska grundbegrepp inom västerländsk demokrati sedan slutet av 1700-talet	Wilhelm Sjöstrand	Uppsala	1969-74
69/51	Samverkan, självständighet; psykisk agilitet: några aspekter på framtidsberedskap som utbildningsmål	Åke Bjerstedt	Lärarhögskolan Malmö	1969-75
1970				
69/63	"Educational Research" within "Plan Europe 2000"	Eve Malmqvist	Linköping	1970-72
69/54	Psykiatri och samhälle. En teoretisk studie av social struktur och social kontroll	Kaj Håkansson	Uppsala	1970-71
69/63 A	Studier av generationsmotsättningar (STUG-projektet)	Bengt-Erik Andersson	Göteborg	1970-75
69/29	Barns personlighetsutveckling relaterad till föräldrarnas personlighet, attityder och beteenden	Ingrid Klackenberglarsson	KI Stockholm	1970-74
69/72	Förståndsfunctioner hos utvecklingshämmande	Gunnar Kylén	Stiftelsen ALA Stockholm	1970-75
1971				
71/35	Beslutsfattande och arbetsvarighet	Anders Herbert	Stockholm	1972-74
71/24	Opinionpåverkan och tvåvägs samhällskommunikation på individnivå	Åke Edfelt	Stockholm	1972
70/83	Svenskans syntax hos hörselskadade barn. Pedagogiska implikationer	K.-G. Ahlström	Lärarhögskolan Uppsala	1971-72
71/45	Psykologiska undersökningar av mental retardation: abilitetsstruktur och social anpassning	Lars Kebbon	Uppsala	1971-75

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
1972				
72/63	Läskunnighet och folkundervisning i Väster-norrland 1750-1860 enligt kyrkans förhörslängder och parallella källor	Egil Johansson	Umeå	1973-75
72/89	Utbildningsteknologi och skolbyggnader	Karl-Georg Ahlström Nils-Eric Svensson	Lärarhögskolan Uppsala	1973-74
1973				
72/92	Tvåvägskommunikationen i korrespondensundervisning	Rune Flinck	Lund	1973-75
72/101	Livstillfredsställelse hos äldre kvinnor och dess bakgrund	Barbro Nilsson	Stockholm	1973-74
73/3	Studier av finskspråkiga elevers språkliga och sociala utveckling vid modersmålsfocuserad undervisning i årskurserna 1-3	Göte Hansson	Stockholm	1973-75
1974				
73/58	Det rörelsehindrade barnet och dess familj	Kerstin Fällström	Göteborg	1974/75
73/75	Model Analysis of Pedagogical Processes	Ulf P. Lundgren	Göteborg	1974-75
73/85	Vuxenutbildning som kunskapsområde och tillämpningsfält	Kurt Gestrelius	Lärarhögskolan Malmö	1974-75
74/10	Idéer och realiteter i svensk skolpolitik under 1940-talet	Gunnar Richardson	Karlstad/ Göteborg	1974-75
74/91	Svenskt utbildningsväsende i internationellt perspektiv	Torsten Husén	Stockholm	1975
74/116	Språkligt beteende: produktion och perception av tal	Sven Öhman	Uppsala	1975
74/124	Arbetsmiljö för synskadade. Utveckling av kognitiv ergonomi som arbetsutformningsteknik	Karl-Georg Ahlström	Lärarhögskolan Uppsala	1975
74/131	Talfel och talträning med gravt hörselskadade och döva	János Mártony	KTH Stockholm	1975
74/132	Forskning och utvecklingsarbete kring undervisningsmetodik för synskadade	Nils Trowald	Lärarhögskolan Uppsala	1975

Juridik/Kriminologi

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
1967				
126	Rätten till arbetstagar-nas uppfinningar i Sverige och USA	Fredrik Neumeyer	Stockholm	1967-72
67/13	Konfliktlösning genom skiljedom	Per-Olof Bolding	Lund	1967-74
67/18	Urval och utbildning av tillsynspersonal inom kriminalvården	Bertil Sundin	Stockholm	1967-69
67/26	Genomförande av ett rättssociologiskt och kriminologiskt behandlingsforskningsprogram	Bengt Börjeson	Socialhögskolan Stockholm	1967-70
67/35	Utlänningars brottslighet	Knut Sveri	Stockholm	1967-73
67/26 A	Den rättsliga beslutsprocessen - två empiriska infallsvinklar	Agneta Charpentier	Stockholm	1967-69
1968				
68/35	Kausalitetsfrågor inom juridiken, särskilt skadeståndsrätten, från rättsvetenskaplig och filosofisk synpunkt	Ingemar Hedenius Jan Hellner	Uppsala Stockholm	1969-75
1970				
70/19	ADB-tekniken ur immaterialrättslig synpunkt	Peter Seipel	Stockholm	1970-72
70/40	Bevisvärdering inför domstol	Per-Olof Ekelöf	Lund	1970-75
1971				
70/77	Utlänningen på arbetsmarknaden	Joachim Nelhans	Stockholm	1971-74
1974				
74/81	Discrimination and Employment Law: A Comparative Study	Folke Schmidt	Stockholm	1975-76
74/93	Impact of Economic Planning on the Law in Africa	Yash Ghai	Uppsala	1975

Medicin

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
1966				
3-A/2	Socialmedicinsk undersökning av venera- klientelet i Stock- holm samt sociala förhållanden och sexualvanor bland ve- neriskt smittade och vanlig ungdom i Stock- holm	Gunnar Inghe	KI Stockholm	1966-71
34	Mätning av arbets- livets stress	Lennart Levi	Karolinska sjukhuset Stockholm	1966-68
72	Socialvårdsforskning i Solna. (Utveck- lingsbidrag)	Gunnar Inghe	KI Stockholm	1966
36	Zigenarundersökningen	John Takman	Uppsala	1966-67
82	Kontrollmaterial till socialmedicinska stu- dier av venerapatien- ter m. m.	Gunnar Inghe	KI Stockholm	1966-67
83	Initiativprogram för alkoholforskning	Carl Henry Alström Ernst Bárány	KI Stockholm Biokemiska centr. Uppsala	1966-73
68	Utarbetande och pröv- ning av en riskgrupps- kontroll för tidig diagnos av handikapp hos barn med direkt övergång till ett dy- namiskt habiliterings- register	Petter Karlberg	Barnsjukhuset Göteborg	1966-71
59	Klimatfysiologiska frågor	Ove Wilson m. fl.	Lund	1966-67
1967				
98	Nutritionsundersökning bland barn i Norrland	Stig Sjölin Gösta Samuelson	Lasarettet, Umeå Akadem. sjukhuset Uppsala	1967-70
101	Psykiskt utvecklingshämmande ungdomars yrkes- och samhälls- anpassning	Rikard Palmér	Lärarhögskolan Uppsala	1967-74
150	Kliniska och experimentella studier av narkomani	Lars-M. Gunne	Ulleråkers sjukhus Uppsala	1967-75
134	Forskning rörande metoder för provning och egenskapsdeklara- tion av tekniska hjälpmedel åt handikappade.	Birger Roos Lennart Angervo	Svenska central- kommittén f. rehabili- tering. Stockholm	1967-68

Medicin

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
67/29	Studier över immunologiska reaktioner efter lokal bestrål- ning av Burkittstümörer och av kemiskt framkallade post- natala carcinom	Jerzy Einhorn	Karolinska sjukhuset Stockholm	1967-70
67/12	Epidemiologiska studier av hjärt-, kår- och lungsjukdomar i Malmö med kliniskt-fysiologiska, social- medicinska och patologiskt-anato- miska undersökningsmetoder	Sven Erik Lindell Gunnar Lindgren Nils H. Sternby	Inst. för socialmedicin Lund Malmö allm. sjukhus	1967-70
1968				
67/78	Alkoholhustrur	Robert Olin Maj-Britt Inghe	KI Stockholm	1968-69
67/80	Jordbrukets socialmedicin	Gunnar Lindgren	Inst. f. socialmedicin Lund	1968-74
67/50	Efterundersökning av barn och ungdomar som gjort självmords- försök	Ulf Otto	Centrallasarettet Kristianstad	1968-70
67/99	En epidemiologisk och social- psykologisk undersökning av narkotikabruk bland studenter vid Stockholms universitet	Magnus Kihlbom Nils Olov Näs	Stockholm	1968
67/54	Framställning av proteinkoncen- trat för humankonsumtion från oljefrön	Gunnar Ågren Sten-Åke Lidén	Uppsala	1968-75
67/55	Inrättande av en klinisk-meta- bolisk enhet vid barnmedicinska kliniken å Akademiska sjukhuset i Uppsala jämte inledande verk- samhet med metaboliska balans- studier på barn under en treårs- period	Leif Hambræus	Uppsala	1968-73
68/11	Fullföljande av undersökning över gastrointestinala hormo- ner, närmast sekretin och cholecistokininpancreozymin	Erik Jorpes Viktor Mutt	KI Stockholm	1968-70
67/95	Effekten av alkohol på män- niskans hjärnbark mätt med isotopteknik och EEG	David Ingvar	Lund	1968-69
68/40:1	En medicinsk studie i samband med driftsnedläggning inom Billeruds AB	Irma Åstrand Anders Englund	Arbetsmedicinska inst. Stockholm	1968-71

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
68/38	Kvinnors totala graviditetsvolym i relation till födda och omhändertagna barn	Elisabet Sjövall	Göteborg	1968-73
68/4	Specifik proteinsyntes i hjärnan vid inlärning	Holger Hydén	Göteborg	1968-70
1969				
68/90	Depressioner och depressionsbehandling - kliniska, farmakologiska och biokemiska aspekter	Börje Cronholm	KI Stockholm	1969-74
69/16	Behovet av social och medicinsk rehabilitering i Stockholms läns landstingsområde. (REBUS)	Gunnar Inghe	KI Stockholm	1969-72
69/49	Analys av vårdtjänst för svårt rörelsehindrade	Sven-Olof Brattgård	Göteborg	1969-70
68/56	Ergonomisk systemanalys av uppkomstmekanismer för olycksfall med speciell hänsyn till skogsbrukets problem	Sven Forssman Ulf Sundberg	Skogshögsk. Arb.med.inst. Stockholm	1969-74
68/51	Diagnostik och terapi vid narkomani	Arne Bergsman Lars-Göran Allgén	KI Stockholm	1969-70
69/75	Narkotikakonsumtion bland Stockholmsungdom	Bengt Herulf	KI Stockholm	1969-70
68/53	Utnyttjande av digital laboratoriedatamaskin för ökning och intensifiering av den toxikologiska forskningskapaciteten	Bo Holmstedt	KI Stockholm	1969-76
68/59	En genetisk-demografisk och blodgruppserologisk undersökning av populationsstrukturen i norra Sverige	Lars Beckman Bertil Cedergren	Umeå	1969-74
68/67	En långsiktig studie av fysiologiska och biokemiska vävnadsförändringar vid skallskador och andra former av hjärnskador	Bo K. Siesjö	Lund	1969-75
69/5	Försök att förhindra hjärtinfarkt	Lars Werkö	Göteborg	1969-75
69/18	Studier av alkohols effekter på steroidhormon- och fettomsättning	Jan Sjövall	KI Stockholm	1969-70

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
1970				
69/120	Onödiga självmord	Jan-Otto Ottosson	Umeå	1970-73
70/10	Undersökning av flygbullerstörningar samt effekter hos människa efter exponering för ljudbangar	Ragnar Rylander	Inst. f. folkhälsan Stockholm	1970-71
69/57	Studier av diagnostiska och terapeutiska problem rörande blodproppsjukdomen (Tromboembolism)	Inga-Marie Nilsson	Lund	1970-74
69/89	Studier över hämning resp. acceleration av alkoholoxidationen hos människa samt effekten härav på den intermediära omsättningen	Rolf Blomstrand	KI Stockholm	1970-76
69/117	Förekomst och utbredning av parasitära, virala och bakteriella smittämnen i vissa befolkningsgrupper på nordkalotten	Gunnel Huldt	SBL Stockholm, Göteborg	1970-71
70/56	Aminosyraanalyser på neuropsykologiskt intressanta material	Gunnar Brante	Lund	1970-71
69/87	Utrustning och drift av gaskromatografi-masspektrometrlaboratorium för forskning rörande 1) essentiella fettsyror och prostaglandiner med särskild hänsyn till näringsfysiologiska aspekter på hjärt- och kärlsjukdomar, 2) reproduktionsfysiologiska studier av prostaglandiner - utveckling av nya barnbegränsningsmetoder, 3) amfetaminmissbrukets klinik och farmakodynamik	Bengt Samuelsson Marc Bygdeman Erik Änggård	KI Stockholm	1970-72
69/105	Utnyttjande av gaskromatograf-masspektrometer - datasystem för forskning kring läkemedel och läkemedels verkan	Göran Schill	Uppsala	1970-73
1971				
71/2	En studie av de psykiska sjukdomarnas förekomst i en förut undersökt befolkning med särskild hänsyn till sociala förhållanden och förändringar	Erik Olof Hagnell	Lund	1972-75
71/26	Studier över effekterna av industriella lösningsmedel på cellulära funktioner	Torbjörn Malmfors Bo Holmberg	Arb.med.inst. Stockholm	1971

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
1972				
72/27	Invandrabarn – en prospektiv socialmedicinsk undersökning	Göran Aurelius	Stockholm	1972–74
72/69	Patienter som söker pediatrik öppen vård. En undersökning av kliniska och sociala bakgrunds-förhållanden hos patienter med psykiatrisk problematik och en jämförelsegrupp	Ragnar Jonsell	Umeå	1973
71/88	Screening av blod från 300 000 individer för att finna 200 fall med alfa-antitrypsinbrist	Carl-Bertil Laurell	Lund	1972–75
72/46	Undersökningar över effekten på moder, foster och barn av epiduralanestesi samt kombinationen paracervikalblockad + pudendus-blockad som förlösning-anestesi	Lars-Eric Bratteby	Uppsala	1972–75
1973				
72/90	Studier över sockersjukans uppkomstmekanism	Rolf Luft	KI Stockholm	1973–75
1974				
74/17	Effekter av samhällsbuller	Ragnar Rylander	Göteborg	1974–75
74/110	Affektiva sjukdomstillstånd – en multifaktoriell analys av depressionssjukdomar och tvångsneuroser m. m. ur psykosociala, biologiska och farmakologiska aspekter	Börje Cronholm	KI Stockholm	1975
74/136	Konstruktion av ett generellt datasystem för retro- och prospektiv bearbetning av skoliospatienter	Alf Nachemson	Göteborg	1975
<i>Naturvetenskap</i>				
1965				
27-A	Cellfysiologiska och genetiska effekter av biocider på kulturer av växt- och humanceller	Bengt Kihlman Gösta Zetterberg	Lantbrukshögskolan Uppsala	1966–68

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
1966				
56	Den primära proteinproduktionen	Hans Burström	Lund	1966–73
57	Bidrag till basutrustning för elektrosynkrotronen i Lund	Guy von Dardel	Lund	1966–68
80	Masspektrometrisk analysstation för studier av ämnen som förorenar vår natur	Gunnar Widmark	Stockholm	1966–69
55	Strukturundersökningar av enzymer och enzymföreningar för belysande av deras roll i de biologiska oxidationsprocesserna	Peder Kierkegaard	Stockholm	1967–69
81	Byggande av undersökningsfartyg för vattenforskning	Statens naturvårdsverk	Statens naturvårdsverk Stockholm	1967
1967				
67/6	Magnetisk inneslutning av het joniserad gas	Bo Lehnert	KTH Stockholm	1967–75
67/7	Studium av den mänskliga aktivitetens inflytande på botten-sedimentens kemiska sammansättning och på sedimentationen i Göteborgs skärgård	Eric Olausson	Maringeologiska lab. Göteborg	1967–74
67/43	Inventering av möjligheterna för utvinning av proteinkoncentrat för human konsumtion ur frön från tvåhjärt-bladiga kulturväxter kombinerad med studier av för näringsvärdet begränsade toxikologiska faktorer	Gösta Ehrenswärd Erik Åkerberg Arne Hagberg	Sveriges Utsädesför. Svalöv Lunds universitet	1967–70
67/39	Studium av vätebindningar i biologiska modellföreningar	Ivar Olovsson	Uppsala	1968–70
1968				
67/41	Studier av struktur och funktion av komplexa lipider av den typ som förekommer i biologiska membraner	Sixten Abrahamsson	Kristallografiska gruppen Göteborg	1968–72
67/62	Strukturundersökningar av biologiska makromolekyler	Lennart Philipson	Uppsala	1970–73
67/87	Jorderosion i Tanzanias och Kenyas torrområden	Anders Rapp	Uppsala	1968–72
67/86	Restaurering av sjöar med kulturbetingad hypolimnisk syrgasdeficit	Olaf Meyer	Atlas Copco AB Stockholm	1968–70
		Sven Björk	Lund	

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
68/1	Bördighetsstudier	Sven L. Jansson	Lantbrukshögskolan Uppsala	1968-72
68/12	Automatisering av kemiska precisionsmätningar och tillämpning på jämvikter i havsvatten	Georg Biedermann	KTH Stockholm	1968-71
1969				
68/6	Sjöars hydrologi	Malin Falkenmark	Svenska IHD-kommittén Stockholm	1969-72
1970				
67/48	Naturvetenskaplig musikforskning	Johan Sundberg	KTH Stockholm	1970-75
70/24	Utförande av absoluta spänningsmätningar i berggrunden i Alperna för klargörande av mekanismen i den pågående tertiära bergskedjebildningen	Nils Hast	Rock Stress Measurement AB Stockholm	1970-71
70/32	Hybridisering mellan olika arter av högre växter via protoplastfusioner	Tage Eriksson	Uppsala	1970-75
69/116	Celldifferentieringsmekanismen studerad på molekylär nivå	Antonio Lima de Faria	Lund	1970-74
69/12	Apparatur för katalysforskning	Sten T. Lundin	Lund	1970-72
70/4	Datoranslutning av ESCA-instrument	Kai Siegbahn	Uppsala	1970
1971				
70/38	Anskaffning av kontroll- och styrenhet för utveckling av förfarande att rena industriella avfallslösningar från metaller och syror	Jan Rydberg	CTH Göteborg	1971
71/9	Inköp av fartygsutrustning för maringeologisk forskning	Ivar Hessland	Stockholm	1971-74
71/18	Terrester ekosystemanalys (IBP Tundra Biom unders.)	Mats Sonesson Bengt Lundholm	Lantbrukshögskolan Uppsala Lund	1971-75
1972				
70/80	Energiflödet i Österjöns ekosystem	Lars Sillén	Stockholm	1972
71/71	Upprustning av synkrocyclotronanläggningen vid Gustaf Werners institut	Helge Tyrén	Uppsala	1972-73
72/42	Oljeväxternas biokemi, delprojektet kontrollen av limpidbiosyntesen, främst linol-, linolen- och erukasyrabiosyntesen hos Brassica och närbesläktade arter	Lars-Åke Appelqvist	Veterinärhögskolan Stockholm	1972-75

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
72/64	Utrednings-, forsknings- och analysarbeten avseende kvaliteten hos produkter från svenskt oljeväxtfrö	Gösta Andersson	Sveriges Utsädesförening Svalöv	1973
1973				
72/98	Studier av stratosfärkemiska processer samt överljudsflygets inverkan på ozonskiktet och den därav orsakade ökningen av biologiskt skadlig ultraviolet strålning vid jordytan	Bert Bolin Paul Creutzen	Stockholm	1973-74
73/1	Aerobiologisk forskning i Sverige	Siwert Nilsson	Stockholm	1973-75
1974				
74/1	Mykotoxinforskning	Sten Gatenbeck	KTH Stockholm	1974-75
74/5	Registrering av vegetationsförändringar med fjärranalys	Rolf Å. Larsson Clas Florgård	Uppsala	1974
74/41	Regionala konsekvenser av kontraktion inom vissa näringar	Ulf Renborg m. fl.	Stockholm Uppsala Lund Umeå	1974-75
74/67	Informationssystem för trädgårdsvetenskap och landskapsplanering (Miljödataprojektet)	Lennart Axel Bergström	Uppsala	1974-75
74/69	Gemensam utredning syftande till samordnad satsning på effektiva möjliga mykotoxinforskning	Statens råd för skogs- och jordbruksforskning	Statens råd för skogs- och jordbruksforskning Stockholm	1974
Teknik				
1967				
155	Vällingby and Farsta from Idea to Reality. The Suburban Development Process in a large Swedish City	David Pass	KTH Stockholm	1967-69
67/11	Materialforskning med högvolts-elektronmikroskop	Roland Kiessling	KTH Stockholm	1967-69
1971				
70/66	Teknikspridningen i Kina	Jon Sigurdson	IVA Stockholm	1971-73

Humaniora

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
1966				
23/1	Datamaskinell undersökning av tidningsprosa	Sture Allén	Göteborg	1966-75
23/2	Talspråkssyntax	Bengt Loman	Lund	1966-72
26	Sverige under andra världskriget (SUAV)	Stig Ekman Gunnar T. Westin	Stockholm	1966-75
60	Maskinell igenkänning av språkliga strukturer	Hans Karlgren	Stockholm	1966-73
70	Svensk litteratursociologi	Lars Furuland	Uppsala	1967-69
1967				
135	Undersökningar av dramats ursprungliga form: riten	Birgit Åkesson	Stockholm	1968-71
67/19	Central utlåning av tidningsfilm	Sune Lindqvist	Kungl. bibl. Stockholm	1967
67/4	Sverige och Amerika efter 1860. Utvandring, återinvandring, politisk och social debatt	Sten Carlsson	Uppsala	1968-74
67/20	Vetenskapsmännens och teknikernas roll i den industriella revolutionen i Sverige	Rolf Torstendahl	Uppsala	1969-75
127	Livsåskådningar i det moderna samhället	Anders Jeffner Hans Hof	Uppsala	1967-69
67/37	Inkomster, förmögenhetsfördelning, beskattning. Plan för provundersökning	Stellan Dahlgren Rune Hedman Sune Åkerman	Uppsala	1967
67/45	Norrlands tidiga bebyggelse	Evert Baudou	Riksantikvarieämbetet Stockholm	1967-75
67/48	Musik-akustiska undersökningar av sångrösten och vissa blåsinstrument	Johan Sundberg	KTH Stockholm	1968-75
1968				
67/83	Roll och lära i tillägnelse av religiös tradition	Berndt Gustafsson Hjalmar Sundén	Stockholm	1968-69
67/44	The Survival of Ethiopian Independence	Sven Rubenson	Lund	1968-72
67/46	Struktur och förändring i det svenska samhället under det första årtusendet av vår tideräkning särskilt med hänsyn till förhållandena i Mellansverige	Wilhelm Holmqvist	Riksantikvarieämbetet Stockholm	1969-74

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
68/44	Bearbetning av arkeologiskt material från Cypern	Porphyrios Dikaos	Stockholm	1968-69
68/9	Samband mellan form, upplevelse och påverkan inom de föreställande konstarterna	Ingvar Holm	Lund	1968-73
1969				
69/31	Kyrkosamfunden och social miljö, en regional undersökning 1862-1968	Ragnar Norrman	Uppsala	1969-75
68/75	Stats- och nationsgränser som konfliktskapande/konfliktavledande faktorer	Sven Tägil	Lund	1969-74
69/52	Utarbetande av en edition Karl Wilhelm Scheeles korrespondens	Uno Boklund	KVA Stockholm	1969-74
68/66	En undersökning av vissa med nyttjanderätt till jordlotter avlönade lantarbetargrupper i Latinamerika	Magnus Mörner	Stockholm	1970
69/95	Eketorps borg; bebyggelseutveckling och näringsliv i ett befäst organiserat bondesamhälle före den tidigaste urbaniseringen i Sverige (Eketorpsundersökningen)	Mårten Stenberger	Uppsala Riksantikvarieämbetet	1970-75
1970				
70/2	Fotogrammetrisk dokumentering av byggnader och byggnadsmiljöer av kulturhistoriskt värde i Sverige	Riksantikvarieämbetet	Riksantikvarieämbetet	1970-72
70/20	Samhällsinriktad musikvetenskap	Jan Ling	Göteborg	1970-74
70/33	Filmdokumentation av historiska stildanser	Mary Skeaping	Operan Stockholm	1970
70/45	Fullbordande av engelsk-svensk fackordbok	Ingvar Gullberg	Exportför- eningen	1970-72
1971				
71/59	Kvinnorna i industrialismens samhälle	Gunnar Qvist	Göteborg	1972-75
71/17	Stenåldersboplatser Bua-Vestergård i Göteborg	Lily Kaelas Bengt Hubendick K. Gösta Eriksson	Göteborg	1971
70/60	Kritisk inventering av äldre och nyare arkitekturteorier i syfte att fastställa deras användbarhet för en modern estetisk miljöforskning	Per Göran Råberg	Stockholm	1971-73

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
70/30	Forskning i vår tids musik med särskild inriktning på en förnyelse av undervisningsmetoder och läromedel	Bo Wallner	Musik.akad. Stockholm	1971-72
71/5	Kontrastiv syntax	Karl-Hampus Dahlstedt	Umeå	1972-75
1972				
71/55	Kulturvård och samhällsbildning	Sverker Jansson	Riksantikvarieämbetet Stockholm	1972-73
71/58	Projektet Acqua Rossa	Carl Eric Östenberg	Svenska institutet Rom	1972-73
72/52	Analys och bearbetning av arkeologiskt material från det medeltida Lund	Anders W. Mårtensson	Kulturhistoriska museet Lund	1972-73
72/71	Kris och krispolitik i Norden under mellankrigstiden (KRISP)	Gunnar T. Westin Jarl Torbacke	Stockholm	1973-75
72/28	Intresseorganisationer och internationalism	Bernt Schiller	Göteborg	1973-75
71/69	En logisk-historisk analys av marxismens grundtankar	Anders Wedberg	Stockholm	1972-74
1973				
72/45	Stadsmål i övre Norrland	Claes-Christian Elert Sigurd Fries	Umeå	1973-75
72/106	Migrationen mellan Sverige och Finland	Harald Hvarfner Göran Rosander	Nord.Museet Stockholm	1973-76
73/8	Lokala och regionala djupundersökningar av den folkliga visans och den instrumentala folkmusikens miljö, gestalt och funktion i Sverige	Bengt Jonsson Margareta Jersild	Svenskt visarkiv Stockholm	1973-75
73/10	Strindberg-symposium 1973	Strindbergs-sällskapet	Stockholm	1973
73/12	Barn- och ungdomslitteratur i Sverige	Lars Furuland Vivi Edström	Uppsala Stockholm	1973-75
73/24	Tvärsnittsanalytiska kontaktstudier av Norrlands handel och sjöfart	Per Lundström	Statens Sjöhist. museum Stockholm	1973-75
73/57	En innehållsanalytisk studie av argumentationsmetoder och värderingstyper i annonsreklam	Erik Bylund Gustaf Utterström	Umeå	1974
73/79	Svensk Filmografi	Lars Bergström	Stockholm	1974
73/79	Svensk Filmografi	Torsten Jungstedt Jörn Donner	Svenska Filminst. Stockholm	1974-75
1974				
73/77	Svensk dramatik	Sverker Ek	Umeå	1974-75
74/11	Sveriges mynthistoria, avsnittet Sturetiden	Brita Malmer	Myntkabinettet Stockholm	1974-75

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
74/63	Strukturförändringar i det svenska agrarsamhället under 1500-, 1600- och 1700-talen	Roland Nordlund	Uppsala	1975
74/129	Industrialiseringen, familjen och individen. Sundsvalls-distriktet 1850-1930	Sten Carlsson	Uppsala	1975
<i>Informationsbehandling</i>				
1966				
111	Talkommunikation människa-maskin, förutsättningar med avseende på tal och hörsel	Gunnar Fant	KTH Stockholm	1967-75
<i>Övrigt</i>				
1966				
5	Bidrag för anordnande av internationella symposier	Nobelstiftelsen	Nobelstiftelsen Stockholm	1966-67
48	Utbyggnad av internationell kontaktverksamhet	IVA	IVA Stockholm	1967-70
1967				
139	Ölands stora Alvar. Undersökningar av kulturhistoria och naturhistoria	Lars-König Königsson	Kvartärgeolog. inst. Uppsala	1967-75
1968				
68/37	Framtidsforskning	IVA	IVA Stockholm	1968
1969				
68/82	Central utlåning av filmkopior av FN-material	Dag Hammarskjöld-biblioteket	Dag Hammarskjöld-biblioteket Uppsala	1969
1971				
71/39	Sammanställande av svensk-estnisk ordbok	Herbert Lagman	Uppsala	1971-72
1972				
72/10	International Federation of Institutes for Advanced Studies - IFIAS	Nils K. Ståhle Sam Nilsson	IFIAS	1972

Dnr	Projekt	Projektansvarig	Ort	Period
1974				
74/61	Tryckningsbidrag till tidskriften Forskning och Framsteg	Martin Fehrm	Stockholm	1974-75
74/118	Produktstöd för utgivning av AMBIO	KVA	KVA Stockholm	1975
74/70	Symposium ang. problem kring inflation och antiinflationspolitik	Erik Lundberg	Stockholm	1974
74/160	Flexible Exchange Rates and Stabilization Policy	Assar Lindbeck Erik Lundberg	Stockholm	1975
74/166	Experiences of the use of Social Science	ERU	Stockholm	1975
74/71				
74/28				
74/69				
74/77				
74/85				
74/106				
74/119				
74/121				
74/131				
74/132				
74/133				
74/134				
74/135				
74/136				
74/137				
74/138				
74/139				
74/140				
74/141				
74/142				
74/143				
74/144				
74/145				
74/146				
74/147				
74/148				
74/149				
74/150				
74/151				
74/152				
74/153				
74/154				
74/155				
74/156				
74/157				
74/158				
74/159				
74/160				
74/161				
74/162				
74/163				
74/164				
74/165				
74/166				
74/167				
74/168				
74/169				
74/170				
74/171				
74/172				
74/173				
74/174				
74/175				
74/176				
74/177				
74/178				
74/179				
74/180				
74/181				
74/182				
74/183				
74/184				
74/185				
74/186				
74/187				
74/188				
74/189				
74/190				
74/191				
74/192				
74/193				
74/194				
74/195				
74/196				
74/197				
74/198				
74/199				
74/200				

C. Statistiska uppgifter angående verksamheten 1965-1974

I följande tabeller redovisas en översikt över anslagens fördelning mellan ämnesområden, dels för år 1974, dels för hela den tid under vilken jubileumsfonden varit verksam, 1965-1974. Genom att många projekt, särskilt de som har större omfattning, är av tvärvetenskaplig karaktär är givetvis fördelningen på ämnesområden endast ungefärlig. Projekten har i sin helhet förts till det ämnesområde som har bedömts vara mest centralt för projektet. I stort sett ger tabellerna emellertid en tämligen rättvisande bild av inriktningen av fondens verksamhet.

Liksom under tidigare år har fondens anslagsgivning i betydande grad koncentrerats på samhällsforskning i vid mening. De ämnen som sammanförts under beteckningen samhällsvetenskap har fått 53 % av anslagsbeloppet under år 1974. De olika ämnenas procentuella andelar förändras ofta år från år. Anledningen är oftast att något stort projekt tillkommit eller slutförts inom ett ämne och är inte uttryck för någon ändring i fondens anslagspolitik.

Prioriteringen av samhällsforskning tar sig inte endast uttryck i att en stor del av anslagen tilldelas forskningsprojekt inom de akademiska discipliner som här betecknats som samhällsvetenskapliga. Även vid fördelningen av de anslagsmedel som går till naturvetenskap, humaniora och medicin m. m. ges hög prioritet åt sådan forskning som bedöms vara av speciell relevans för den tekniska, ekonomiska och sociala utvecklingens effekter på individ och samhälle. Under år 1974 beviljades helt eller delvis 126 ansökningar av 263 ingivna. De beviljade anslagen uppgick till 18,1 milj. kr.*, medan de helt avslagna ansökningarna avsåg ett belopp om 15,3 milj. kr.

Av de beviljade ansökningarna har 47 avsett nya projekt. De beviljade anslagens andel av det totalt sökta beloppet är när det gäller nya projekt knappt 15 %, dvs. betydligt lägre än för samtliga anslag.

De nystartade projektens anslag fördelar sig mellan ämnesområden enligt tabell 2.

* Detta belopp avser de av styrelsen beviljade anslagen under året. Bokfört belopp för beviljade anslag uppgick till 19,4 milj. kr. Denna skillnad förklaras av att bokfört belopp även omfattar reseanslag samt vissa anslagstillägg för underskott som uppstått till följd av automatiska lönekostnadsökningar. Vidare beslutade styrelsen i december 1973 om att anslag på 1,2 milj. kr. skulle beviljas ur 1974 års anslagsmedel vilka således bokförts 1974 men ingick i statistiken för 1973.

Tabell 3. Anslag 1965-1974

(Belopp i tusental kronor)

Ämnesområde	Beviljade ansökningar		Beviljat belopp i % av totalt beviljat belopp
	Antal	Belopp	
1. Samhällsvetenskap	558	80,332	49,5
1.1 Ekonomisk historia	33	3,872	2,4
1.2 Företagsekonomi	44	4,817	3,0
1.3 Nationalekonomi	58	10,026	6,2
1.4 Kulturgeografi	54	9,451	5,8
1.5 Sociologi/socialpolitik	106	14,991	9,2
1.6 Statistik	33	4,032	2,5
1.7 Statskunskap	76	12,651	7,8
1.8 Forskning om forskning	16	1,509	0,9
1.9 Psykologi/pedagogik	109	16,401	10,1
1.10 Juridik/kriminologi	29	2,582	1,6
2. Medicin	111	21,736	13,4
3. Naturvetenskap	81	23,829	14,7
4. Teknik	6	1,390	0,9
5. Humaniora	140	26,074	16,1
6. Informationsbehandling	11	4,436	2,7
7. Övrigt	22	4,500	2,8
Summa	929	162,297	100,0

Innehållsförteckning

A. Nya projekt 1974

Ekonomisk historia

Fabriksindustrins uppkomst i Sverige 1820-1870.

Carl-Axel Nilsson Lund..... 7

Det svenska agrarsamhällets strukturförändringar och anpassningsmekanismer under folkökningsperioden på 1700- och 1800-talet.

Rolf Adamson Stockholm..... 8

Företagsekonomi

Uppföljning av investeringar.

Ingemund Hägg Uppsala..... 8

Nationalekonomi

Programmet för utvecklingsforskning.

Håkan Lindhoff Stockholm, EFI..... 9

Rättsekonomisk forskning.

Göran Skogh..... 10

Ingemar Ståhl Lund..... 10

Symposium ang. problem kring inflation och anti-inflationspolitik

Erik Lundberg Stockholm..... 11

Kulturgeografi

Agrara samhällsmodeller. Förindustriella, europeiska geometriska och kamerala måttmodeller; bebyggelsens utveckling och samhällsorganisationens rumsliga mönster.

David Hannerberg Stockholm..... 12

Sociologi och socialpolitik

Informationsstrategier. Analys och utvärdering av försök med spridning av u-landsinformation genom multimedia.

Ulf Himmelstrand..... 13

Lars Owe Hedman Uppsala..... 13

Storarbetsplatser - en studie i permanent tillfällighet.

Bengt Rundblad Göteborg..... 14

Samhällsstruktur, predikament och social förändring.

Ulf Himmelstrand Uppsala..... 14

Det allmänna rättsmedvetandet.

Ulla Bondeson Lund..... 15

Statistik

Integrerade demografiska prognoser.

Ingvar Holmberg..... 17

Åke E. Andersson Göteborg..... 17

Kausalmodeller i låginformativa situationer.		
Herman Wold Göteborg	17	
Personintegritet vid statistiska undersökningar.		
Tore Dalenius Stockholm	18	
<i>Statskunskap</i>		
Remissväsendet i den politiska beslutsprocessen.		
Bo Bjurulf Lund	18	
Det högre utbildningsväsendet.		
Olof Ruin Stockholm	19	
En månads intensivbevakning av Sveriges Radios respektive BBC:s och ITN:s utbud av nyheter och nyhetskommentarer, materialets bearbetande samt analys och slutsatser.		
Jörgen Westerståhl Göteborg	20	
Maktprojektet.		
Elias Berg Stockholm	20	
Det statliga utredningsväsendet i Sverige.		
Björn Molin		
Jörgen Westerståhl Göteborg	21	
Beslutsprocessen inom socialdemokratien 1955-1960.		
Hans Meijer Linköping	22	
<i>Pedagogik</i>		
Det rörelsehindrade barnet och dess familj.		
Kerstin Fällström Göteborg	22	
Model Analysis of Pedagogical Processes.		
Ulf P. Lundgren Göteborg	23	
Vuxenutbildning som kunskapsområde och tillämpningsfält.		
Kurt Gestrelus Malmö, Lärarhögskolan	24	
Idéer och realiteter i svensk skolpolitik under 1940-talet.		
Gunnar Richardson Karlstad/Göteborg	25	
Svenskt utbildningsväsende i internationellt perspektiv.		
Torsten Husén Stockholm	25	
Språkligt beteende: produktion och perception av tal.		
Sven Öhman Uppsala	26	
Arbetsmiljö för synskadade. Utveckling av kognitiv ergonomi som arbetsutformningsteknik.		
Karl-Georg Ahlström Uppsala, Lärarhögskolan	26	
Talfel och talträning med gravt hörselskadade och döva.		
János Mártony Stockholm, KTH	27	
Forskning och utvecklingsarbete kring undervisningsmetodik för synskadade.		
Nils Trowald Uppsala, Lärarhögskolan	27	

<i>Juridik</i>		
Discrimination and Employment Law: A Comparative Study.		
Folke Schmidt Stockholm	28	
Impact of Economic Planning on the Law in Africa.		
Yash Ghai Uppsala	28	
<i>Medicin</i>		
Effekter av samhällsbuller.		
Ragnar Rylander Göteborg	29	
Affektiva sjukdomstillstånd - en multifaktoriell analys av depressionssjukdomar och tvångsneuroser m. m. ur psykosociala, biologiska och farmakologiska aspekter.		
Börje Cronholm Stockholm, KI	29	
Konstruktion av ett generellt databassystem för retro- och prospektiv bearbetning av skoliospatienter.		
Alf Nachemson Göteborg	30	
<i>Naturvetenskap</i>		
Mykotoxinforskning.		
Sten Gatenbeck Stockholm, KTH	31	
Registrering av vegetationsförändringar med fjärranalys.		
Rolf Å. Larsson		
Clas Florgård Uppsala	31	
Regionala konsekvenser av kontraktion inom vissa näringar.		
Ulf Renborg m. fl. Stockholm, Uppsala, Lund, Umeå	32	
Informationssystem för trädgårdsvetenskap och landskapsplanering. (Miljödataprojektet)		
Lennart Axel Bergström Uppsala	34	
Gemensam utredning syftande till samordnad satsning på effektivaste möjliga mykotoxinforskning.		
Statens råd för skogs- och jordbruksforskning Stockholm	35	
<i>Humaniora</i>		
Svensk dramatik.		
Sverker Ek Umeå	35	
Sveriges mynthistoria, avsnittet Sturetiden		
Brita Malmer Stockholm, Myntkabinettet	36	
Strukturförändringar i det svenska agrarsamhället under 1500-, 1600- och 1700-talen.		
Roland Nordlund Uppsala	37	
Industrialiseringen, familjen och individen. Sundsvallsdistriktet 1850-1930.		
Sten Carlsson m. fl. Uppsala	38	

